

Občina Moravske Toplice

LIPNICA

Glasilo Občine Moravske Toplice • leto XXXI • številka 206 • 30. april 2026

**Pridne roke ponovno
očistile občino**

**Télovska procesija v registru
nesnovne kulturne dediščine**

Iz vsebine

- 4 IZ OBČINE
Anketa o Kranjčevi ulici
- 6 KOMUNALNI KOTIČEK
Odpadki na pokopališčih
- 16 NAŠI TALENTI
12-letna Lija iz Ivanovcev
- 23 VSAKDANJI UTRIP
Stanka Sukič
- 26 IZ DVOJEZIČNEGA OBMOČJA
Intervju z Jožefo Vöröš
- 30 IZ GASILSKIH DOMOV
Odzivnost gasilskih društev
- 34 DUHOVNI UTRIP
Telovska procesija
- 42 PO POTEH ODLIČNOSTI
Čevabdžinica Erniša

Občina Moravske Toplice

Spoštovane bralke in bralci Lipnice!

Ko sem sestavljal zadnje strani te številke Lipnice, me je znova prehitela misel, ki me vsake toliko preseneti: kako hitro beži čas. Za nami so že velikonočni prazniki, dan žena in materinski dan, na vratih je prvi maj, nekaj pomežikov in smo v poletju. Leto, za katerega bi prisegel, da se je komaj dobro začelo, je v resnici že v svoji tretjini.

Morda je prav takšen trenutek, ko pomlad že zori in jutra iz dneva v dan postajajo toplejša, prvi trenutek, da za hip odložimo seznam opravkov, telefon in predal neprebranih sporočil ter se za korak zazremo vase. Ne zato, da bi še kaj novega naredili, temveč zato, da bi preprosto bili. Prav to je navadno najtežje: sprejeti, da trenutek, ki ni »produktiven«, ni izgubljen.

Čas je v sodobnem tempu življenja postal naš največji sovrag. Pa ne zato, ker bi nam kaj dejansko storil. Čas ni ne dober, ne slab, ne stoji in ne čaka, ne pospešuje in ne upočasnjuje, zanj so naše obveznosti in želje brez pomena. Vselej teče enako. Mi smo tisti, ki smo se mu prenehali pustiti voditi in ga zdaj krotimo z urniki, roki in »še tole moram, pa bom imel čas«. A ta obljuba sebi pogosto ostane neizpolnjena. In kaj hitro ugotovimo, da smo marsikaj opravili, nismo pa doživeli.

Pomlad je naravno povabilo k drugačnemu ritmu. Ne k nedelavnosti, ampak k takšnemu tempu, ki ima prostor za odprto okno, pogovor s sosedom čez plot, večerjo z družino brez pogleda na uro, klic staršem brez razloga, sprehod ob robu gozda, ker se pač ponuja. Ljudje, ki jih imamo radi, niso samoumevni, čas, ki ga imamo z njimi, pa je skoraj vedno krajši, kot si priznamo.

Tudi v tej številki Lipnice boste prebrali zgodbe ljudi, ki svoj čas znajo deliti z drugimi, v društvih, pri prireditvah, v šolah in vrtcih, ob zgodbah naših sosedov in sovaščanov. Prav oni so pogosto tihi učitelji ritma, ki ga iščemo sami. Morda se prav med njimi skriva odgovor na vprašanje, kako preživeti čas tako, da se nam zdi zaživet in ne zgolj porabljen.

Želim vam prijetno branje, lepo pomlad in predvsem čas, ki bo resnično vaš.

Rok Šavel, odgovorni urednik

Marčevskih državnoborskih volitev se je udeležila tudi najstarejša vaščanka Vučje Gomile. 96-letna Marija Kržanko je tudi tokrat vestno opravila svoja državljansko pravico in dolžnost, s čimer je lahko vzor marsikateremu predstavniku mlajše generacije.

Foto: Nika Smej

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice. Uredništvo: Rok Šavel – odgovorni urednik, Sonja Vöröš – urednica prispevkov v madžarskem jeziku, Damjana Kovač – predstavnica MNSS, Anita Čontala – predstavnica občinske uprave; Silvija Sambt in Darja Plohl – programski sodelavki. Postavitve in tisk – Tiskarna aiP Praprotnik, d. o. o. Naklada 2200 izvodov. Lipnica ni naprodaj – brezplačno jo prejme vsako gospodinjstvo v občini, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice – tel.: (02) 538/15-00, spletna stran: www.moravske-toplice.si. **Elektronska pošta glasila Lipnica: lipnica.casopis@gmail.com. ISSN 2536-3743.**

Občinski svet sprejel rebalans proračuna za 2026

Občinski svet Občine Moravske Toplice je 10. februarja 2026 na 24. redni seji po skrajšanem postopku soglasno sprejel odlok o rebalansu proračuna za leto 2026. Celotna višina proračuna se z rebalansom znižuje s prvotno sprejetih 26 milijonov na nekaj več kot 23 milijonov evrov. Kot je pojasnil podsekretar za javne finance mag. Robert Bencik, razlogi za spremembe izhajajo iz novih podatkov o dohodnini in finančni izravnavi, dogovora za povrnitev 60 % izdatkov za zimski regres v letu 2026 ter stanja in dinamike izvajanja investicij in projektov, sofinanciranih iz državnega in evropskega proračuna. Kapitalski prihodki so z rebalansom planirani v višini 6,28 milijona evrov, pri čemer največji del predstavljajo prihodki od prodaje stavbnih zemljišč (3,62 milijona evrov) in kmetijskih zemljišč (2,43 milijona evrov). Sofinanciranje iz državnega proračuna je predvideno za rekonstrukcijo zdravstvene postaje Martjanci, prizidek OŠ Bogojina, obnovo in širitev ŠRC Martjanci, obnovo zunanjih igrišč OŠ Fokovci ter več manjših projektov. Za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije je z rebalansom namenjenih 10,44 milijona evrov, za investicijsko vzdrževanje in obnove 1,19 milijona evrov, investicijski transferji proračunskim uporabnikom pa znašajo 688 tisoč evrov. Župan Alojz Glavač je ob tem poudaril, da

odstopanja od prvotno sprejetega proračuna izhajajo predvsem iz časovne dinamike izvajanja investicij, postopkov javnega naročanja in razmer na trgu, občina pa kljub temu ostaja finančno stabilna. Svetniki so po skrajšanem postopku potrdili tudi tri občinske podrobne prostorske načrte – za enoto urejanja prostora SV 3, del enote KA 3 in del območja MA 8/5 v Martjancih – ter sprejeli elaborat o oblikovanju cene storitev javne službe oskrbe s pitno vodo, pri čemer cena vodarine in omrežnine ostaja nespremenjena. Potrjene so bile spremembe načrta pridobivanja in razpolaganja z nepremičnim premoženjem za leti 2025 in 2026, podano je bilo soglasje k povečanemu številu otrok v treh skupinah v enoti vrtca Moravske Toplice, sprejet pa je bil tudi Akcijski načrt ukrepov za spodbujanje razvoja trajnostnega turizma v destinaciji Moravske Toplice 2026–2028. Občinski svet se je seznanil z noveliranim investicijskim programom za prizidek OŠ Bogojina, sprejel sklep o včlanitvi Občine Moravske Toplice v Združenje občin Slovenije, za predsednika Občinske volilne komisije pa je do konca mandata imenoval Ronnieja Christopherja Horvata iz Moravskih Toplic.

Občinska uprava

Javni razpisi

Obveščamo vas, da so na spletni strani Občine Moravske Toplice <https://www.moravske-toplice.si/za-obcane/razpisi-in-objave/> objavljeni javni razpisi za društva in zveze društev, ki pokrivajo področje kulture, športa in turizma:

- **Javni razpis zbiranja predlogov programov kulturnih društev, ki jih bo v letu 2026 sofinancirala Občina Moravske Toplice,**

- **Javni razpis za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Moravske Toplice za leto 2026,**

- **Javni razpis za sofinanciranje programov na področju turizma društvom in zvezam turističnih društev v letu 2026.**

Rok za oddajo vlog je 21. 5. 2026.

Dodatne informacije o razpisih se lahko pridobijo:

- na sedežu občine Kranjčeva ulica 3, Moravske Toplice,
- preko e-pošte obcina@moravske-toplice.si,
- na telefonski številki 02 538 15 00.

Občinska uprava

Anketa o Kranjčevi ulici

Pomagajte nam narediti Kranjčevo ulico in Moravske Toplice varnejše!

V okviru projekta DIRDET, programa Interreg Slovenija–Avstrija 2021–2027, izvajamo raziskavo o prometni varnosti in kakovosti infrastrukture na Kranjčevi ulici. Cilj je zbrati vaše mnenje in predloge, ki bodo neposredno vplivali na morebitne izboljšave prostorske situacije in infrastrukture v kraju Moravske Toplice. Vaše odgovore lahko posredujete preko e-obrazca (QR koda) ali v tiskani obliki (obrazec iz časopisa Lipnica – v tem primeru pošljite ali dostavite vaše predloge na naslov Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice). Projekt sofinancira Evropska unija.

Izpolnjevanje vprašalnika vam vzame le do 3 minute. Vaši odgovori so anonimni in bodo uporabljeni izključno v raziskovalne namene. Na koncu ankete lahko sodelujete v nagradni igri in osvojite nagrado.

Osnovni podatki

Anketiranec: _____

Spol: moški ženski drugo ne želim odgovoriti

Starostna skupina:

do 18 let 19–30 let 31–50 let 51–65 let 66 let ali več

Državljanstvo: _____

Uporaba Kranjčeve ulice

Načini gibanja na Kranjčevi ulici (izberite vse, ki veljajo):

peš kolo osebni avtomobil javni prevoz drugo: _____

Pogostost uporabe:

vsak dan večkrat tedensko občasno redko

Namen uporabe:

prihod na delo/šolo nakupi/opravki rekreacija tranzit drugo: _____

Ocena stanja (obkrožite)

(1 – zelo nezadovoljen, 2 – nezadovoljen, 3 – zadovoljen, 4 – zelo zadovoljen)

Področje	1	2	3	4
Varnost pri prehodu				
Hitrost prometa				
Vidnost pešcev				
Kakovost prometnih označb				
Razpoložljivost prehodov				
Dostopnost za gibalno ovirane				

Varnost in izkušnje

Ali vozniki upoštevajo hitrostne omejitve na Kranjčevi ulici?

 da delno ne

Ali vozila upočasnijo na prehodih za pešce?

 vedno včasih redko nikoli

Ste doživeli nevarno situacijo na tej ulici?

 da ne

Če da, na kratko opišite: _____

Predlogi za izboljšave

Kaj je najbolj potrebno izboljšati? (izberite do 3 možnosti)

 umirjanje prometa dodatni prehodi za pešce boljša osvetlitev prometna signalizacija kolesarska infrastruktura pločniki drugo: _____

Kaj bi izboljšali najprej?

Bi želeli še kaj dodati?

Nagradni žreb (neobvezno)

Če želite sodelovati v nagradnem žrebanju, vpišite svoje podatke:

Ime: _____

Priimek: _____

E-mail: _____

O rezultatih boste obveščeni preko elektronske pošte.

Najlepša hvala za vaš čas in sodelovanje!

Odpadki na pokopališčih

Vzdrževanje pokopališč, ki so objekti skupne komunalne rabe, opravljamo kot gospodarsko javno službo. Pokopališka dejavnost zajema urejanje in vzdrževanje pokopaliških objektov, naprav ter mrljskih vežic. Skrbimo za red, čistočo in ustrezen pokopališki režim.

V naši občini velik problem predstavljajo odpadki na določenih pokopališčih, ki tja nikakor ne sodijo, kar je razvidno tudi s fotografij pokopališč Zgornji Moravci in Kančevci.

Občane opozarjamo, da v pokopališke kontejnerje ne sodijo rumene vreče z odpadki (embalaža). Le-te oddajte podjetju Saubermacher – Komunala, d. o. o., ko jih pobirajo po vnaprej določenem letnem urniku. Naj poudarimo še to, da kontejnerji na pokopališčih niso ekološki otoki in so namenjeni samo za zeleni odpad, ki nastaja pri vzdrževanju grobov.

Spoštujemo pravila ločevanja odpadkov in ločene frakcije odložimo na za njih določena mesta. Kosovni odpad lahko odpeljete v Zbirni center Fokovci (ponedeljek ali četrtek), sveče se odlagajo v poseben mali kontejner, nameščen na pokopališču, morebitni ostali odpad pa prosim vzemite s sabo domov in ga odložite v domači kontejner za mešane komunalne odpadke. Zahvaljujemo se vam že vnaprej za pravilno ločevanje odpadkov in skrb za čisto okolico pokopaliških kontejnerjev.

Čista narava

Udeležba ostaja visoka

Letošnja čistilna akcija v Občini Moravske Toplice je bila uspešno izvedena ob sodelovanju 1.159 udeležencev, ki so skupaj zbrali 8.760 kilogramov odpadkov. Kljub rahlemu zmanjšanju števila sodelujočih – za 23 v primerjavi z letom 2025 – udeležba ostaja visoka. To potrjuje odgovoren odnos prebivalcev do okolja in njihovo pripravljenost sodelovati pri ohranjanju čistega in urejenega bivalnega prostora. K uspešni izvedbi akcije so pomembno prispevale krajevne skupnosti, društva, osnovne šole in vrtec, kar kaže na dobro organiziranost in visoko stopnjo sodelovanja na lokalni ravni.

Udeležba po krajih

Največje število udeležencev smo tudi letos zabeležili v Filovcih, kjer je sodelovalo kar 164 prostovoljcev. Naselje je znova dokazalo izjemno zavzetost in pripadnost skupnemu cilju

– ohranjanju čistega in prijaznega bivalnega okolja. Sledita Bogojina s 101 udeležencem in Moravske Toplice z 88 udeleženci. Največji delež udeležencev glede na število prebivalcev so dosegli Lončarovci, kjer je sodelovalo 51 udeležencev, kar je vsaj 1 udeleženec na prebivalca. Izjemno visoka udeležba glede na velikost naselja je bila tudi v Bukovnici (38 udeležencev, 93 % prebivalcev) in Krncih (43 udeležencev, 80 % prebivalcev). Največji porast števila udeležencev v primerjavi z letom 2025 smo letos zabeležili v Ratkovcih, kjer se je število povečalo s 23 na 33 udeležencev. Porast kaže na dobro organizacijo krajevne skupnosti, večjo motivacijo prebivalcev in okrepljeno sodelovanje med generacijami. Lepo rast so zabeležili tudi v Središču in Bukovnici. Z namenom spodbujanja aktivnosti na področju ohranjanja čistosti in urejenosti okolja bodo nagradne bone v vrednosti 500 EUR prejela tri naselja: **Filovci, Lončarovci in Ratkovci.**

Naselje		ŠTEVILO PREBIVALCEV 2026	ŠTEVILO UDELEŽENCEV 2025	ŠTEVILO UDELEŽENCEV 2026	ŠT. UDELEŽENCEV / ŠT. PREBIVALCEV NASELJA	DELEŽ POVEČANJA UDELEŽENCEV ČISTILNE AKCIJE
1	ANDREJCI	208	33	33	0,16	1,00
2	BERKOVCI	39	17	15	0,38	0,88
3	BOGOJINA	553	100	101	0,18	1,01
4	BUKOVNICA	41	29	38	0,93	1,31
5	ČIKEČKA VAS	77	32	36	0,47	1,13
6	FILOVCI	496	144	164	0,33	1,14
7	FOKOVCI	202	35	25	0,12	0,71
8	IVANCI	246	48	47	0,19	0,98
9	IVANUŠEVCI	45	32	26	0,58	0,81
10	IVANOVCI	148	80	70	0,47	0,88
11	KANČEVCI	56	20	19	0,34	0,95
12	KRNCI	54	53	43	0,80	0,81
13	LONČAROVCI	51	60	51	1,00	0,85
14	MARTJANCI	514	31	28	0,05	0,90
15	MLAJTINCI - LUKAČEVCI	267	61	69	0,26	1,13
16	MORAVSKE TOPLICE	858	92	88	0,10	0,96
17	MOTVARJEVCI	133	25	22	0,17	0,88
18	NORŠINCI	239	44	52	0,22	1,18
19	PORDAŠINCI	35	12	8	0,23	0,67
20	PROSENJAKOVCI	157	41	46	0,29	1,12
21	RATKOVCI	51	23	33	0,65	1,43
22	SEBEBORCI	494	38	33	0,07	0,87
23	SELO	251	22	15	0,06	0,68
24	SREDIŠČE	40	17	23	0,58	1,35
25	SUHI VRH	133	33	32	0,24	0,97
26	TEŠANOVCI	335	42	38	0,11	0,90
27	VUČJA GOMILA	257	18	4	0,02	0,22
Skupaj			1182	1159		

Kaj so opazili na terenu

Krajevne skupnosti so tudi letos poročale o številnih opažanjih, ki odražajo raznolikost razmer po naseljih in visoko stopnjo sodelovanja med prebivalci, šolami, vrtci ter lokalnimi institucijami. V Suhem Vrhu so z zadovoljstvom ugotovili, da je bilo letos zbranih občutno manj odpadkov kot prejšnja leta, kar kaže na izboljšano ravnanje prebivalcev z okoljem. Po zaključku akcije so prostovoljci po malici razvozili še mivko po vaškem igrišču in tako dodatno prispevali k urejenosti prostora. V Ivanovcih so največ odpadkov ponovno našli ob kolesarskih trasah, kar kaže, da so med večjimi onesnaževalci predvsem turisti oziroma kolesarji. Poleg čiščenja obcestnih površin so uredili tudi okolico vaško-gasilskega doma. Podobno so v Moravskih Toplicah zabeležili manj odpadkov kot običajno, izjema pa so bile glavne cestne povezave, kjer se še vedno pojavljajo pločevinke, plastenke in steklenice. Posebej izstopa najdba starega hladilnika in plastičnih cevi v potoku, kar opozarja na posamezne primere neodgovornega odlaganja kosovnih odpadkov.

V Bogojini je bila udeležba visoka, še posebej razveseljivo pa je

bilo sodelovanje učencev Osnovne šole Bogojina, ki so s svojo energijo, odgovornostjo in zgledom pomembno prispevali k uspehu akcije. Njihova prisotnost je okrepila medgeneracijsko sodelovanje in pokazala, kako pomembno je, da se okoljska zavest gradi že v mladosti. Podobno so v Prosenjakovcih izpostavili sodelovanje otrok iz Vrtca Prosenjakovci, ki so čistili okolico vrtca in s tem že v zgodnjem otroštvu razvijali odnos do narave ter pripadnost lokalni skupnosti. V Ivancih so opazili manj odpadkov v obcestnih jarkih, povečalo pa se je onesnaževanje na cesti med Bogojino in Gančani. Krajevna skupnost predlaga, da se o odpadkih ob reki Ledavi obvesti tudi Občino Beltinci, saj se del onesnaženja nanaša na območje njihove pristojnosti. V Fokovcih letos niso našli nobenih novih divjih odlagališč, kar je pozitiven znak krepitve ozaveščenosti prebivalcev. V Motvarjevcih je bila akcija dodatno okrepljena s sodelovanjem Javnega zavoda Krajinski park Goričko, ki se je pridružil čiščenju Kobiljskega potoka. Njihova prisotnost je pomembno prispevala k strokovni podpori in večji prepoznavnosti akcije ter poudarila pomen ohranjanja naravne dediščine Goričkega.

Kaj so pobrali – količine odpadkov

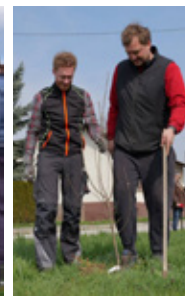
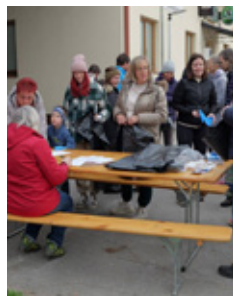
V okviru letošnje čistilne akcije je bilo zbranih skupaj 8.760 kg odpadkov, od tega 4.240 kg kosovnih odpadkov, 3.640 kg mešanih komunalnih odpadkov, 580 kg azbestnih odpadkov ter 300 kg električne in elektronske opreme. Količine jasno odražajo raznolikost odpadkov, ki se še vedno pojavljajo v naravi, hkrati pa omogočajo primerjavo z lanskim letom. V primerjavi z letom 2025 so zabeležene pomembne spremembe. Količina kosovnih odpadkov se je povečala s 3.920 kg na 4.240 kg (8-odstotna rast), kar nakazuje, da se v okolju še vedno pojavljajo večji kosi odpadkov, ki jih posamezniki ne odlagajo na ustrezna zbirna mesta. Po drugi strani pa je količina mešanih komunalnih odpadkov občutno upadla – z lanskim 7.880 kg na 3.640 kg, kar pomeni 54-odstotno zmanjšanje. Podatek je izjemno pozitiven, saj kaže na bolj odgovorno ravnanje prebivalcev in manj nepravilnega odlaganja manjših odpadkov v naravo. Posebej izstopa pojav 580 kg azbestnih odpadkov, ki jih v letu 2025 ni bilo. To opozarja na nujnost doslednega ravnanja z nevarnimi materiali in na pomen obveščanja prebivalcev o pravih postopkih odstranjevanja azbestnih izdelkov. Prav tako je bilo letos prvič posebej evidentiranih 300 kg električne in elektronske opreme, kar dodatno potrjuje potrebo po ozaveščanju o ločenem zbiranju tovrstnih odpadkov. V več naseljih – Martjancih, Filovcih, Moravskih Toplicah, Tešanovcih, Prosenjakovcih in Ivancih – so udeleženci ob dnevu sajenja medovitih rastlin zasadili 55 medovitih rastlin, ki jih je podarila Čebelarska zveza Slovenije. Dejavnost je poleg čiščenja prispevala k izboljšanju pogojev za oprasovalce, krepitvi biotske raznovrstnosti in dolgoročni skrbi za naravno okolje.

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem, ki ste se odzvali vabilu na čistilno akcijo in nesebično prispevali svoj čas, trud in energijo za lepše in čistejše okolje v naši občini. Vaša pripravljenost sodelovati in skrbeti za naravo je ključna za ohranjanje urejenega in prijetnega bivalnega prostora.

Posebna zahvala gre predsednikom svetov krajevnih skupnosti, društvom, osnovnim šolam in vrtcem, ki so s svojo organizacijo, podporo in aktivnim sodelovanjem pomembno prispevali k uspehu letošnje akcije. Izpostaviti želimo tudi sodelovanje učencev Osnovne šole Bogojina in otrok iz Vrtca Prosenjakovci, ki so s svojo zavzetostjo, odgovornostjo in zgledom pokazali, kako pomembno je, da se odnos do narave gradi že v mladosti. Še posebej se zahvaljujemo Javnemu zavodu Krajski park Goričko, ki se je letos aktivno vključil v čiščenje Kobiljskega potoka in s svojo prisotnostjo ter strokovno podporo pomembno obogatil potek akcije. Sodelovanje poudarja pomen povezovanja lokalne skupnosti z institucijami, ki skrbijo za naravno dediščino, ter krepitve skupna prizadevanja za ohranjanje čistega in zdravega okolja.

Vsem skupaj izrekamo iskreno hvaležnost in upamo, da bo ta tradicija tudi v prihodnje živela z enako zavzetostjo, sodelovanjem in skupnim občutkom odgovornosti do narave.

ODMEVI IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Poleg skupnega poročila so nekatere krajevne skupnosti iz občine poslale tudi svoje kratke utrinke z letošnje čistilne akcije.

KS Suhi Vrh: *V Suhem Vrhu se je zbralo lepo število ljudi, ki se zavedamo, da je naš kraj prelep, pa ga nekateri še vedno onesnažujejo. Razdelili smo se v skupine in se odpravili po celotnem naselju. Zbirališče po akciji smo imeli na igrišču, kjer so se nam pozneje pridružili še mnogi, ki so pomagali tudi pri urejanju samega igrišča – navozili smo mivko, da bo košnja enostavnejša. Hvala vsem, ki ste se udeležili letošnje čistilne akcije in pomagali, da je Suhi Vrh lep in brez odpadkov.*

KS Ivanci: *Kot v drugih vaseh naše občine smo se 21. marca tudi v Ivancih odpravili po ulicah svoje vasi in poskrbeli, da bo spet čista in lepa. Razdelili smo se v skupine in se odpravili vsak po svoji poti. Nekateri so uredili okolico stare šole in gasilskega doma, ostali pa so pobrali smeti iz jarkov in ob cestah. Ob koncu akcije nas je v dvorani stare šole pričakalo še okrepčilo.*

KS Kančevci: *Čistilno akcijo 2026 smo izvedli tudi v Kančevcih. Udeležilo se je je 19 vaščank in vaščanov. V sklopu akcije sta Uroš Podlesek in Silvester Koltaj na več lokacijah v vasi zasadila pet medovitih dreves – navadno lipo. V imenu KS Kančevci se zahvaljujemo Čebelarski zvezi Slovenije za podarjena medovita drevesa. Brez čebel in čistega, zdravega okolja tudi človeštvo ne bo preživel.*

Občinska uprava Občine Moravske Toplice

Čistilna akcija ob Kobiljskem potoku

V soboto, 21. marca 2026, smo v okviru projekta AQUANATURE organizirali in uspešno izvedli čistilno akcijo na območju vodotoka Kobiljski potok v Motvarjevcih. Namen akcije je bil prispevati k ohranjanju čistega in zdravega okolja ter hkrati ozaveščati lokalno skupnost o pomenu varovanja vodnih ekosistemov in mokrišč.

Akcije se je udeležilo lepo število vaščanov ter zaposlenih Javnega zavoda Krajinski park Goričko, kar kaže na visoko stopnjo zavedanja o pomembnosti skrbi za naravo. Dogodek smo začeli z uvodnim nagovorom, v katerem smo predstavili pomen vodotokov za ohranjanje biotske raznovrstnosti, kakovosti vode in naravnega ravnovesja. Po podanih navodilih za varno delo smo se razdelili v skupine in se odpravili na teren. Posebno pozornost smo namenili najmlajšim udeležencem, ki so skozi izobraževalni del spoznavali pomen narave in svojo vlogo pri njenem ohranjanju. Takšne aktivnosti ne prinašajo le očiščenega okolja, temveč tudi krepijo skupnost in odgovoren odnos do prostora, v katerem živimo.

Skozi akcijo smo opazili, da je na terenu še vedno prisotna velika količina odpadkov, kar kaže na to, da problematika nedovoljenega odlaganja v naravo ostaja resen izziv. Med najpogostejšimi odpadki prevladuje plastika, predvsem različna embalaža in folije, ki so lahke, hitro prenosljive in se zato pogosto znajdejo v naravnem okolju. Njihova razgradnja traja več desetletij, v tem času pa razpadajo na manjše delce, ki dodatno obremenjujejo tla in vodne ekosisteme. Poleg plastike smo na terenu zaznali tudi večje količine gradbenega materiala, kar kaže na neustrezno ravnanje z odpadki ob obnovah ali gradnjah. Še posebej zaskrbljujoča je prisotnost nevarnih odpadkov, kot je azbest. Gre za zdravju zelo škodljiv material, ki ob nepravilnem ravnanju predstavlja resno tveganje tako za ljudi kot za okolje. Takšni odpadki ne sodijo v naravo in zahtevajo strokovno odstranjevanje ter ustrezno odlaganje. Vse to nas ponovno opominja, da je glavni vir odpadkov človek. Prav zato je ključno, da začnemo razmišljati drugače – bolj odgovorno, trajnostno in zavedno. Vsak posameznik ima pomembno vlogo pri tem, kako ravna z odpadki, in prav sprememba vsakodnevnih navad lahko bistveno prispeva k zmanjšanju onesnaževanja. Ugotovitve s terena jasno kažejo, da kljub določenemu napredku na področju ozaveščanja še vedno prihaja do neodgovornega ravnanja. Zato bomo v prihodnje na teh območjih poostri naravovarstveni nadzor. Hkrati bomo nadaljevali z ozaveščevalnimi aktivnostmi, saj verjamemo, da lahko le z znanjem, zgledom in sodelovanjem dosežemo dolgoročne spremembe ter ohranimo naravo čisto in zdravo tudi za prihodnje generacije.

Sara Lorenčič, JZ Krajinski park Goričko

Fotografije z akcije ob Kobiljskem potoku (avtorji: Gregor Domanjko, Ksenja Glažar, Sara Lorenčič, JZ KPG)

Srečanje pomurskih kmetic v znamenju 30-letnice in Tešanovčark

Kako hitro mineva čas, se največkrat zavemo šele ob obletnicah. Letos so tri polna desetletja našeli tudi organizatorji tradicionalnih srečanj pomurskih kmetic, ki se jih je februarja v dvorani Kulturnega in upravnega središča pri Svetem Juriju ob Ščavnici zbralo več kot 200.

Z uvodnim filmom o Prleških Atenah, kot pravijo območju te občine, kjer je bil rojen marsikateri pomemben Prlek, se je začel pester program, ki je tudi letos potrdil temeljno vrednost dogodka: celodnevno druženje, izmenjavo izkušenj in mnenj, utrjevanje ali sklepanje novih vezi. Skratka, dan, ki je bil v celoti namenjen njim. Del vsebinsko razgibanega srečanja je bil kulturni program, h kateremu so prispevali Ljudske pevke iz Apač z Viljemom ter člani etno skupine Bosi iz Sv. Jurija ob Ščavnici; vse zbrane pa je navdušil tudi skeč »Kaj se zgodi, če se kokot zagleda v sosedovo küro«, v izvedbi članic DPŽ Sv. Jurij ob Ščavnici Vere Mihalič in Slavice Trstenjak. Jubilejno srečanje je s strokovnim predavanjem obogatil psihoterapevt dr. Sebastjan Kristovič, profesor na Univerzi Alma Mater Europaea, ki je v predavanju Smisel življenja in notranja moč – kako lepo in polno živeti v vseh letih nagovoril srce in razum udeleženk. Da so se lahko letos srečale že trideseto leto zapored, so zaslužne nekdanje kmetijske svetovalke, ki so delale z aktivni in društvi kmečkih žena ter deklet. Tedaj so bile zaposlene pri Živinorejsko-veterinarskem zavodu Murska Sobota, kjer je tudi vzniknila ta ideja. Med njimi je bila od vsega začetka tudi Anica Petrovič iz Ivanec.

Čas za druženje si je tudi letos vzelo osem žena iz Tešanovec (Lina Casar, Irena Janža, Lidija Koltaj, Francka Kranjec, Nina Küčan, Zlatica Lipič, Erika Pozvek in Zinka Turner), ki so že vrsto let redne udeleženske tovrstnih srečanj. Čeprav nimajo ustanovljenega društva, so med sabo povezane in rade del zanimivih dogajanj, ki se vsako leto odvijajo v drugem kraju na območju vseh štirih pomurskih upravnih enot. Za njihov prevoz so tudi letos poskrbeli domači gasilci. V naši bližini je bilo tovrstno srečanje nazadnje v restavraciji gostilne Čarda v Nemčavcih, pred tem pa v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah.

Geza Grabar

V Moravskih Toplicah o prihodnosti kmetijstva

V petek, 17. aprila 2026, je potekal osrednji strokovno-praktični dogodek leta na področju kmetijstva – Dan kmetije prihodnosti 2026. V Moravskih Toplicah, pri starem lovskem domu, se je zbralo več kot 200 udeležencev: kmetovalk, kmetovalcev, odločevalcev in kmetijskih strokovnjakov, ki so si v živo ogledali, kako digitalizacija že danes spreminja podobo slovenskega podeželja.

Zbralo se je več kot 200 udeležencev. Foto: Jan Vitez

Dogodek, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Občine Moravske Toplice, med njimi podžupan Sašo Koca, je organiziralo Digitalno inovacijsko stičišče za kmetijstvo in proizvodnjo hrane DIH AGRIFOOD v sodelovanju s Kmetijsko-gozdarskim zavodom Murska Sobota in Kmetijo Vitez. Udeležencem je ponudil neposreden vpogled v praktično uporabo najsoodobnejših tehnologij, ki niso več zgolj vizija prihodnosti, temveč postajajo nujna orodja za večjo odpornost, učinkovitost in trajnost kmetijstva. Posebno zanimanje so pritegnili praktični prikazi na terenu, kjer so obiskovalci spremljali prvo robotsko setev koruze z avtonomnim traktorjem AXEED.

Avtonomni traktor AXEED. Foto: Jan Vitez

Ta je z uporabo inteligentne navigacije in naprednih senzorjev izvedel natančno setev ter pokazal, kako lahko avtomatizacija bistveno pripomore k optimizaciji dela na polju. Prav tako je veliko pozornosti požel prikaz delovanja kmetijskega drona DJI AGRAS T25, ki omogoča natančen nanos gnojil in zaščitnih sredstev ter s tem zmanjšuje porabo sredstev in obremenitev okolja.

Prikaz delovanja kmetijskega drona DJI AGRAS T25. Foto: Jan Vitez

Dogajanje je dopolnila tako imenovana tržnica rešitev, na kateri so se predstavila podjetja in razvojne institucije z digitalnimi orodji za pametno kmetovanje. Obiskovalci so se seznanili s sistemi za spremljanje podatkov v realnem času ter s senzoriko, ki kmetom omogoča sprejemanje odločitev na podlagi konkretnih podatkov iz okolja in pridelave. Posebno zanimanje so vzbudili tudi prvi vpogledi v nove digitalne aplikacije DIH AGRIFOOD, ki so v zaključni fazi razvoja, njihova celovita predstavitev pa je napovedana za avgust na sejmu AGRA 2026. Ob robotih in digitalnih rešitvah je bila na ogled tudi najsodobnejša klasična kmetijska mehanizacija. Razstava je ponudila pregled najnovejših modelov traktorjev in priključkov, ki že vključujejo napredne GPS-sisteme in pametne krmilne enote. Takšne tehnologije danes predstavljajo standard za učinkovito, natančno in ekonomično obdelavo večjih površin. Pomemben del dogodka je bil tudi strokovni forum, na katerem so govorniki izpostavili, da digitalizacija ni namenjena nadomeščanju človeka, temveč podpora kmetu pri njegovem delu. Dan kmetije prihodnosti 2026 je tako znova pokazal, da je slovensko kmetijstvo pripravljeno na izzive novega časa, v katerem bodo podatki, natančnost in trajnost ključni stebri uspešnega razvoja podeželja.

Uredništvo

UPOKOJENSKI KOTIČEK DRUŠTVA UPOKOJENCEV MORAVSKE TOPLICE

Zbor članov Društva upokojencev Moravske Toplice

V prostorih Vaško-gasilskega doma v Tešanovcih so se 25. marca na rednem letnem zboru zbrali člani Društva upokojencev (DU) Moravske Toplice. Srečanje, ki je bilo izjemno dobro obiskano, je minilo v znamenju pregleda uspešnega preteklega leta, načrtov za prihodnost ter visokega jubileja – 30-letnice delovanja društva. Zbor so s svojo prisotnostjo počastili tudi gostje, med njimi predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev (PZDU) Murska Sobota Milan Osterc ter predstavnica madžarske narodnostne skupnosti v Občini Moravske Toplice Biserka Rumič. Predsednica društva Vesna Zadravec je v poročilu za leto 2025 izpostavila bogato dejavnost na socialnem področju.

Posebno pozornost so namenili starejšim in bolnim članom; obiskali so jubilate, stare 80, 85, 90 in več let, ter jih obdarili s skromnimi pozornostmi. Društvo se je aktivno vključevalo tudi v predstavitve dolgotrajne oskrbe. Društvo je bilo izjemno aktivno tudi na družabnem, kulturnem in športnem področju. Odlična obiskanost piknikov, izletov in tečajev računalništva potrjuje, da si upokojenci v občini želijo druženja in vseživljenjskega učenja.

Načrti za leto 2026

Tudi v tekočem letu bo prioriteta socialni program. Poleg rednih obiskov bolnih in pomoči potrebnih društvo načrtuje pester nabor dogodkov. Med izleti in letovanji je prvi izlet načrtovan že za 11. maj, sledi pa letovanje v Hotelu Delfin v Izoli. Na družabnem področju so predvideni spomladanski piknik, jesensko srečanje in tradicionalno martinovanje. Bogato bo tudi kulturno in izobraževalno dogajanje – deluje ženski pevski zbor Marjetice, načrtovani so literarni nastopi in delo sekcije za ročna dela, ki ga vodi Erika Koca; na področju izobraževanja bodo organizirali tečaje računalništva in obnovitev znanja cestno-prometnih predpisov. Na športnem področju bodo člani aktivni v kegljanju, šahu, pikadu, štrbunku, balinanju in kolesarjenju, v sodelovanju s Športno zvezo Moravske Toplice pa bo poskrbljeno tudi za redno telesno vadbo.

Visoko priznanje ob 30-letnici

Letošnje leto je za DU Moravske Toplice jubilejno, saj društvo praznuje 30 let delovanja. Ob tej priložnosti je predsednik PZDU Milan Osterc društvu podelil Malo plaketo Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS).

Posebno zahvalo za uspešno vodenje v preteklosti je prejela nekdanja predsednica Irena Ferencek. Milan Osterc je v svojem nagovoru člane spodbudil, naj je čas, da uživajo, se posvetijo vnukom in vrtičkarstvu, ter jim zaželel vse najboljše.

Organizacijske novosti

Zaradi sprememb zakonodaje in potreb društva so člani na zboru potrdili posodobljen Statut društva, ki bo omogočil bolj sodobno, močno in finančno stabilno delovanje. Prišlo je tudi do sprememb v organih društva. Namesto članov upravnega odbora, ki so odstopili, so bili izvoljeni novi predstavniki: Slavica Bence, Vinko Vogrinec in Gizela Cifer. Prav tako so bili imenovani novi poverjeniki po vaseh: Jožica Sakovič (Vučja Gomila), Danica Gjerek (Martjanci) in Slavica Šadl (Ivanci). Predsednica Vesna Zadavec je ob koncu pozvala k sodelovanju v programu Starejši za starejše in povabila nove prostovoljce, naj se pridružijo tej plemeniti vseslovenski mreži.

Velikonočni utrip v Hotelu Termal

V začetku marca, 2. in 3. marca 2026, je rokodelska sekcija pod vodstvom Erike Koca ponovno navdušila z razstavo ročnih del. V prostorih Hotela Termal v Moravskih Toplicah so na ogled postavili tradicionalne velikonočne izdelke in unikatne okraske. Razstava je pritegnila številne obiskovalce, predvsem domače in tuje goste hotela, ki so z občudovanjem opazovali spretnost in ohranjanje kulturne dediščine naših upokojenk.

Darinka Tratnjek,
Društvo upokojencev Moravske Toplice

Uporaba umetne inteligence v logopediji

Živimo v času, ko je tehnološki napredek hitrejši kot kadar koli v zgodovini. Prvi osebni računalniki so se začeli pojavljati v osemdesetih letih, danes, manj kot pol stoletja kasneje, pa si brez njih ne moremo predstavljati življenja, znanost pa je šla še veliko dlje. Na vsakem koraku nas spremljajo pametni telefon, tablica in drugi pripomočki, ki so dodobra nadomestili brskanje po knjigah in iskanje informacij v leksikonih. V zadnjem času z uporabo umetne inteligence dobimo sleherno informacijo dobesedno na dlani, še isto minuto. Medtem ko mnogi razne aplikacije umetne inteligence uporabljajo za zabavo ali pogovor z virtualnim prijateljem, pa nam lahko izjemno olajšajo tudi naše vsakdanje delo. Tako je tudi tema letošnjega evropskega dneva logopedije sovpadala z uporabo umetne inteligence. Kot smo v tej rubriki že omenjali, logopedi svoj dan praznujemo šestega marca in ga tradicionalno obeležimo z osrednjim dogodkom, ki poleg občnega zbora Društva logopedov Slovenije in zabavnih vsebin postreže z zanimivimi strokovnimi predavanji ob izbrani temi. Tema je določena na evropski ravni in letos smo se tako pogovarjali o uporabi umetne inteligence v logopediji. Vse do tega dne sem bila sama nad tem izjemno skeptična, a v praksi nam lahko pomembno olajša delo zlasti pri pripravi materialov, iskanju literature in oblikovnem delu logopedskih poročil, medtem ko pri logopedski oceni, diagnostiki in terapiji nima ključne vloge. Uporaba umetne inteligence v namene oblikovanja specifičnega materiala je povsem preprosta, in ker so programi prosto dostopni na spletu, se dela lahko lotite tudi na domačem računalniku. Pomembno je, da našemu pomočniku podamo dovolj specifična navodila.

Ob pripravljenem materialu se z otroki pogovarjamo, jih spodbujamo k poimenovanju in tvorbi povedi, povedi načrtno širimo tako, da jim dodajamo informacije, ob izbranih sličicah pa lahko sestavimo celo zgodbo. Podobno lahko ustvarimo dogajalni prostor za katero koli temo, zaporedje dogodkov, seznam besed na določen glas ipd. Kot vidimo, občasno pride do kakšne napake, zato je pomembno, da smo pri uporabi previdni in sproti dajemo bolj specifične ukaze, ki nas pripeljejo do boljših rezultatov. Podobno kot za spodbujanje jezikovnega in govornega razvoja si lahko z uporabo umetne inteligence pomagamo pri spodbujanju raznih področij in utrjevanju šolskega znanja. Moramo pa se zavedati omejitev, kar nam kaže, da umetna inteligenca ne more nadomestiti človeškega znanja. Lahko pa nam bistveno olajša življenje in prav je, da izkoristimo to, kar nam je dano.

Maja Cigüt, logopedinja

Ustvarjeno s pomočjo ChatGPT.

Ujeti v lastnih mislih: moč notranjega dialoga

»Nisem dovolj dober. Spet mi ni uspelo. Vedno vse pokvarim.« Ste se kdaj zalotili pri teh mislih? Ironično je, da smo v trenutkih, ko bi najbolj potrebovali tolažbo in spodbudo, pogosto prav sami do sebe najbolj neizprosni.

Miselne distorzije

Pri vsakem izmed nas se občasno pojavijo misli, ki ne odražajo povsem resničnosti. To so miselne distorzije oziroma značilni vzorci razmišljanja, pri katerih realnost nezavedno popačimo. Čeprav se nam takšne misli pogosto zdijo povsem smiselne in prepričljive, nas lahko vodijo v napačne zaključke ter sprožajo neprijetna čustva.

Miselne distorzije so naravni del človeškega razmišljanja. Težava nastane, ko postanejo pogoste, avtomatične in jih ne prepoznamo. Takrat se lahko utrdijo kot naš običajen način razmišljanja, kar vpliva na to, kako vidimo sebe, druge in svet okoli nas. Pomembno je razumeti, da naše misli niso vedno zanesljiv odraz resničnosti. Lahko so pretirane, enostranske ali celo povsem netočne. Kadar jim brez premisleka verjameмо, lahko to negativno vpliva na naše razpoloženje, vedenje in splošno duševno počutje.

Najpogostejše miselne distorzije so:

Črno-belo razmišljanje – svet izgubi vse svoje vmesne odtenke. Vidimo le še absolutne skrajnosti, vmesne poti ni. Na primer: »Če nečesa nisem naredil povsem popolno, je vse skupaj en sam velik poraz.«

Posploševanje – iz enega samega neprijetnega dogodka potegnemo tragičen zaključek za celo življenje. Na primer: »Vedno mi vse spodleti.«

Katastrofiziranje – naš um se prelevi v režiserja najbolj črnih scenarijev. Tudi ob najmanjši oviri že vnaprej pričakujemo najslabši možni razplet. Na primer: »To bo popolna katastrofa.«

Branje misli – sveto smo prepričani, da točno vemo, kaj se plete v glavah drugih ljudi, čeprav za to nimamo niti enega dokaza. Na primer: »Zagotovo me gledajo in si mislijo, da sem povsem nesposoben.«

Ignoriranje pozitivnega – z eno samo potezo prečrtamo vse svoje dosežke, pohvale in dobre lastnosti. Uspehom preprosto odvzamemo veljavo. Na primer: »To sploh ne šteje, imel sem samo neverjetno srečo.«

Dobra novica je, da notranji dialog ni nekaj nespremenljivega. Čeprav so negativni miselni vzorci lahko zelo avtomatični, jih lahko z vajo postopoma preoblikujemo. Ključno je, da do svojih misli ne pristopamo kot do absolutne resnice, temveč kot do nečesa, kar lahko preverimo, ovrednotimo in po potrebi spremenimo.

Kako spremeniti notranji dialog?

- 1. Zavejte se svojih misli.** Nekonstruktivne misli se pogosto pojavijo hitro in skoraj neopazno, zato jih zlahka spregledamo. Ko opazite neprijetno čustvo, se za trenutek ustavite in se vprašajte: »Kaj sem si ravnokar mislil?« S tem začnete ozaveščati svoj notranji dialog.
- 2. Preverite resničnost misli.** Naslednji korak je, da svoje misli postavite pod vprašaj. Namesto da jih samodejno sprejmete kot dejstvo, jih skušajte preveriti: Ali imam za to misel dejanske dokaze? Ali obstaja tudi druga, bolj verjetna razlaga? Bi enako razmišljal o nekom drugem v podobni situaciji?
- 3. Preoblikujte misel.** Cilj ni slepo pozitivno razmišljanje, ampak bolj realističen in uravnotežen pogled. Ko prepoznate izkrivljeno misel, jo poskusite nadomestiti z bolj konstruktivno. Namesto »Popolnoma sem zamočil« si lahko rečete: »Ni šlo, kot sem želel, vendar to ne pomeni, da sem neuspešen. Iz tega se lahko nekaj naučim.«
- 4. Bodite sočutni do sebe.** Pogosto smo do sebe bistveno bolj kritični kot do drugih. Ko se znajdete v težki situaciji, se vprašajte: »Kako bi v tem trenutku govoril s prijateljem?« Verjetno bi mu namenili razumevanje, podporo in spodbudo. Enako si zaslužite tudi vi.

Ines Časar, mag. psih.

Opravljanje pridobitne dejavnosti

Vprašanje:

Bralka naših nasvetov nam piše, da bi rada opravljala pridobitno dejavnost. Zanima jo, kakšne možnosti ima in kaj je treba urediti, da lahko opravlja zakonito pridobitno dejavnost.

Odgovor:

Bralka ni natančno specificirala niti svojega zaposlitvenega statusa niti katero dejavnost bi rada opravljala. Glede na to lahko podamo splošni odgovor in nakažemo možnosti, ki jih imamo, ko želimo opravljati pridobitno dejavnost na trgu. Za opravljanje pridobitne dejavnosti lahko ustanovimo podjetje oziroma družbo, delo opravljamo kot samostojni podjetnik (s. p.) ali prek podjetne pogodbe. Delo lahko opravljamo tudi tako, da pridobimo poseben status ali si uredimo osebno dopolnilno delo. Ko začnemo opravljati pridobitno dejavnost na trgu, se običajno odločamo med ustanovitvijo podjetja (d. o. o.) in samostojnim podjetnikom (s. p.). Družbo z omejeno odgovornostjo (d. o. o.) lahko ustanovi ena ali več pravnih oziroma fizičnih oseb. Če ustanovi d. o. o. ena oseba (enoosebna d. o. o.), je najbolj preprost način ustanovitve na SPOT točki. Za ustanovitev d. o. o. morajo ustanovitelji vplačati najmanj 7.500 EUR ustanovitvenega kapitala, bodisi v denarnem bodisi v stvarnem vložku. Stvarni vložek v d. o. o. lahko predstavljajo nepremičnine, premičnine ali pravice. Opravljanje pridobitne dejavnosti v okviru pravnoorganizacijske oblike d. o. o. priporočamo, če boste dejavnost opravljali v tveganih dejavnostih ali dosegali visok dobiček. Poudariti je treba, da je pri d. o. o. premoženje ločeno od premoženja ustanoviteljev, kar pomeni, da ustanovitelj ne odgovarja za obveznosti d. o. o. s svojim premoženjem, razen seveda če se dokaže zloraba pravne osebe (d. o. o.). Kot že povedano, se enoosebna d. o. o. lahko brezplačno ustanovi na SPOT točki (prek spletnega portala ali z neposrednim obiskom SPOT točke). Večosebna d. o. o. se ustanovi s sklenitvijo družbene pogodbe, ki mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Z ustanovitvijo d. o. o. pred notarjem nastanejo stroški sestave družbene pogodbe v skladu z notarsko tarifo.

Samostojni podjetnik (s. p.) je fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost in za obveznosti odgovarja z vsem svojim premoženjem. Registracija samostojnega podjetnika je enostavna in brezplačna. Samostojni podjetnik se registrira na SPOT točki z vpisom v Poslovni register Slovenije. Za vpis ni potreben začetni oziroma ustanovitveni kapital. Na pot podjetništva stopimo relativno hitro in enostavno. Preden se odločimo za registracijo samostojnega podjetnika, pa je potrebno razmisliti, koliko odgovornosti je podjetnik pripravljen prevzeti. Samostojni podjetnik za obveznosti, ki nastanejo pri opravljanju pridobitne dejavnosti, odgovarja z vsem svojim premoženjem. Torej samostojni podjetnik odgovarja za obveznosti tako s premoženjem, ki ga je ustvaril z opravljanjem pridobitne dejavnosti, kot tudi s svojim osebnim premoženjem. Samostojni podjetnik nastopa kot samostojna fizična oseba; skupnosti samostojnih podjetnikov slovenska zakonodaja ne pozna.

Poslovni subjekti (fizične in pravne osebe), ki želijo opravljati obrtno dejavnost izven Republike Slovenije, morajo pridobiti evropsko potrdilo. Evropsko potrdilo izdaja Obrtno-podjetniška zbornica in vsebuje podatke o poslovnem subjektu, ki so vpisani v obrtni register.

Naročnik in izvajalec določenega dela oziroma storitve lahko skleneta tudi podjetno pogodbo. Podjetna pogodba je pogodba med naročnikom in izvajalcem, s katero se izvajalec za naročnika zaveže opraviti določeno delo oziroma storitev, naročnik pa se izvajalcu za opravljeno delo oziroma storitev zaveže plačati znesek, dogovorjen v pogodbi. Podjetna pogodba je manj priljubljena zaradi visoke obdavčitve. Tako je od podjetne pogodbe potrebno obračunati in plačati akontacijo dohodnine v višini 25 % od davčne osnove. Nadalje je od plačila potrebno plačati zavarovanje za primer invalidnosti in smrti, ter v primeru, da izvajalec ni pokojninsko in invalidsko zavarovan na drugi podlagi, tudi prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V določenih primerih pa se lahko delo oziroma storitev opravi v okviru osebnega dopolnilnega dela. Osebno dopolnilno delo predstavljajo manjša dela oziroma storitve. V okviru osebnega dopolnilnega dela spadajo dela pomoči v gospodinjstvu ter ročna in rokodelska dela, ki so kot taka opredeljena v Pravilniku o osebnem dopolnilnem delu (Uradni list RS, št. 94/14, 56/22 in 89/23). Dela v okviru osebnega dopolnilnega dela se nikoli ne smejo opravljati za pravno osebo, samozaposleno osebo ali tuj poslovni subjekt. Osebno dopolnilno delo se mora priglasiti na AJPES. Priglasitev se opravi prek spletnega portala AJPES, na upravnih enotah ali na Pošti Slovenije. Za zakonito izvajanje osebnega dopolnilnega dela je potrebno imeti vrednotnico. Vrednotnica je dokument, na podlagi katerega se lahko izvaja osebno dopolnilno delo. Vrednotnico za osebno dopolnilno delo mora kupiti naročnik storitve oziroma dela. Kupi se lahko spletno prek portala eUprava ali z vlogo na upravni enoti. Vrednotnico je potrebno kupiti pred začetkom opravljanja dela in se mora glasiti na ime izvajalca. Vrednotnica je veljavna za koledarski mesec. Izvajalec mora polletno predložiti poročilo o doseženem prihodku, ki se izdela na podlagi izdanih računov. Poročilo se mora predložiti FURS.

Pravno svetovanje je del projekta »Vključujoče Goričko«, s podporo LAS Goričko v okviru »LEADER (CLLD), Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost«.

DRUŠTVO PARAGRAF

Če imate pravni problem oziroma pravno vprašanje, ga lahko zastavite na elektronski naslov: drustvo.paragraf@gmail.com. Pravno svetovanje je brezplačno.

DRUŠTVO PARAGRAF

SEBEBORCI 35, MARTJANCI

12-letna Lija je državna prvakinja v več kolesarskih disciplinah

Pomlad se je prebudila, z njo pa prihaja tudi čas za več gibanja v naravi. Medtem ko mnogi, tako mladi kot malo starejši, kakšno prosto urico raje preživijo zleknjeni na kavču pred televizijo ali ob pregledovanju socialnih omrežij in gledanju video vsebin, naša mlada sogovornica zanesljivo ni ena izmed njih. Pogovarjali smo se z Lijo Leber iz Ivanovcev. 12-letna Lija obiskuje sedmi razred Osnovne šole Fokovci, v prostem času pa se ukvarja s kolesarstvom, pri čemer dosega odlične rezultate.

Lija Leber iz Ivanovcev se je s kolesarstvom aktivno začela ukvarjati pri šestih letih. Najprej v KK Kicker (trener Jure Kljajič), nato v KK Sv. Jurij (trener Aleš Gomboc), trenutno pa v klubu 427 SAVAGE SQUAD pod okriljem glavnega trenerja Jureta Logarja. Lijin oče je bil aktiven v cestnem kolesarstvu, zato ji je kolesarstvo tako rekoč položeno v zibelko. Pove, da je bila od malih nog cele dneve na poganjalcu, kasneje pa na kolesu.

V povezavi s tvojim imenom zasledimo disciplino »enduro«. Za kaj pravzaprav tu gre?

Vozim ne le enduro, ampak tudi BMX in DH (down hill). Pri enduru se je treba v časovnici s kolesom povzpeti v hrib, sledi spust po gozdnem terenu. Pri down hillu pa se tekmovalci z gondolo povzpnejo na štart in spustijo po terenu navzdol, BMX pa je pumptrack. Lija, ki trenira že sedmo leto, ima pri svojih rosnih letih usvojeno kopico zavidljivih rezultatov. »Sem 5-kratna MTB pomurska prvakinja, BMX državna prvakinja, enduro državna prvakinja. V BMX imam osvoje-

no odličje na Hrvaškem (BMX Sljeme) in osmo mesto na svetovnem prvenstvu v kategoriji Kids cup U13 (deklince). V poseben ponos pa mi je skupno četrto mesto med 12 dečki v down hillu.« Starši jo vozijo na trening v Maribor štiri- do petkrat tedensko.

Udeležuješ se tekmovanj po Sloveniji in v tujini. Kako pogosta so tekmovanja in kdo te spremlja?

Udeležujem se tekmovanj v Sloveniji, Avstriji, Italiji in na Hrvaškem, bila pa sem že tudi v drugih evropskih državah in drugod po svetu. Na tekme me spremljajo starši, klub in ekipa v sestavi trenerja, pomožnega trenerja ter serviserja. Dirke se začnejo aprila in trajajo vse do konca oktobra. Lija vse kolesarske obveznosti uspešno združuje s šolskimi. »Imam status športnika, vendar ga do zdaj nisem uporabljala, kar se ocenjevanj tiče, le za kakšen dan, ko sem bila zaradi dirk in priprav odsotna. Zaenkrat lepo kombiniram šolo in kolesarstvo. Upam, da bo tudi v prihodnje ostalo tako.« Na vprašanje, kakšni so načrti za prihodnost, odgovarja: »Kolo je moja strast, všeč mi je adrenalin, ki se ob tem pretaka po mojih žilah. Profesionalno me čaka še ogromno dela, zato vse vlagam v to, da bom še boljša in dosegala čim boljše rezultate. Kasneje pa mi bo to v sprostitev.«

Kaj bi svetovala mladim bralcem, ki se morda zanimajo za tovrstno kolesarstvo?

Ker vse več mladih veliko časa preživi pred zasloni, jim sporočam, da ti šport da ogromno – tudi za v prihodnje. Zagotovo nam bodo tovrstne izkušnje prišle prav pri spopadanju z vsakodnevnimi obveznostmi ter pri odzivanju v stresnih in drugih pomembnih življenjskih situacijah. Obenem pa ostanejo lepi spomini, ki se jih z veseljem spominjaš. Spoznavanje novih ljudi, sklepanje prijateljstev, občutek sreče in svobode – vse to in še več sama doživljam pri kolesarstvu. »Don't fear dying! Fear not living! Let's ride!«, kar v prevodu pomeni »Ne boj se umreti! Boj se, da ne bi živel! Gremo kolesarit!«, je Lijin moto, ki jo vodi na njenih poteh. V uredništvu ji želimo še veliko dobrih dosežkov in uresničenih sanj ter seveda varnih kilometrov na kolesu. Prav gotovo bomo o Liji še slišali.

Maja Cigüt

Iz Tešanovec na Dolenjsko

Tudi letošnji, že 32. pohod po Jurčičevi poti od Višnje Gore do Muljave je potrdil tradicionalno gasilsko tovarištvo med gasilci PGD Višnja Gora in PGD Tešanovci, ki so se prvo soboto v marcu prijetno družili na tradicionalnem pohodu.

Tradicionalni skupinski posnetek pred gasilskim domom (avtor: Geza Grabar)

Traso krajšega, 12-kilometrskega pohoda, ki se je začel v starem mestnem jedru Višnje Gore in se prek Polževega zaključil

pri rojstni hiši pisatelja Josipa Jurčiča v Muljavi, je prehodila tudi skupina iz Prekmurja. Glavnino 15-članske skupine pohodnikov so sestavljali gasilci, pridružila pa se jim je skupina ljubiteljev hoje iz Murske Sobotne in okolice. Pred gasilskim domom v Višnji Gori so jih zjutraj pričakali višnjanski gasilci in gasilke ter jim za dobrodošlico ponudili okrepčilo s toplimi napitki. V imenu gostitelja jih je pred odhodom na startno mesto nagovoril predsednik nadzornega odbora PGD Višnja Gora Jože Gros. Po vrnitvi na izhodiščno točko so jim gostitelji pripravili še topel obrok, s celodnevni družbenim pa so znova krepili pristne prijateljske vezi. Letošnji pohod, ki je imel moto Jurčič bi všečkal in je privabil že več kot 8.000 ljudi z vse Slovenije, je bil še posebej slovesen, saj je potekal v znamenju kar treh Jurčičevih jubilejev – 160. obletnice izida prvega slovenskega romana *Deseti brat*, 150. obletnice literarnega dela *Tugomer*, ki velja za prvo slovensko tragedijo, in 200. obletnice rojstne hiše Josipa Jurčiča.

Geza Grabar

Prva krvodajalska akcija pri nas

Prostovoljec je po definiciji Slovarja slovenskega knjižnega jezika »kdor se prostovoljno odloči za neko delo«, dobrodelen pa »kdor dela dobro delo«. Prav vsak izmed nas se je že večkrat znašel v eni in drugi vlogi, kdor pa daruje kri, je nedvomno oboje. Življenjska tekočina, ki se v telesu obnavlja, je ključna za človekovo delovanje; v mnogih zdravstvenih situacijah rešuje življenja. Prav zato smo želeli k darovanju krvi spodbuditi čim več ljudi in akcijo »pripeljati« v domačo občino.

S krvodajalske akcije na OŠ Fokovci

Gotovo vsem znana situacija, ko se za nekaj odločamo dlje časa, pa se kar ne odločimo. Ko pa enkrat naredimo prvi korak, smo zelo zadovoljni in vemo, da bi ga morali narediti že zdavnaj. Podobno sem se tudi sama vrsto let odločala pristopiti h krvodajalski akciji, a ostajala sem zgolj pri nameri – vse dokler je niso organizirali na eni izmed osnovnih šol, na katero službeno zahajam. Naslednje leto sem se je udeležila znova, k sodelovanju pa spodbudila še sodelavko, ki je kri darovala prvič. Beseda je dala besedo in s predstavniki Rdečega križa,

območne izpostave Murska Sobota, smo se odločili za izvedbo krvodajalske akcije v Občini Moravske Toplice. Za kraj izvedbe so izbrali Osnovno šolo Fokovci. Na krvodajalsko akcijo, ki je tokrat potekala prvič, se je prijavilo 27 darovalcev, kri jih je darovalo 23, s čimer smo zelo zadovoljni. Med njimi je bilo nekaj rednih darovalcev, ki so se za darovanje prav na naši šoli odločili zaradi bližine lokacije. Nekateri izmed darovalcev pa so med pogovorom omenili, da kri darujejo prvič. Kot razlog za odločitev so izpostavili lokacijo, nekaj jih je celo zaposlenih na OŠ Fokovci. To nam kaže, da lokacija pomembno vpliva na odločitev ljudi, ki so se sicer že spogledovali s krvodajalstvom, vendar se nikoli niso zares odločili zanj. Akcija je nastala na pobudo KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije – območno izpostavo Murska Sobota in Centrom za transfuzijsko medicino Maribor. Medijsko sta jo podprla lokalni radio Murski val in Občina Moravske Toplice na svojih družbenih omrežjih. Nadvse smo hvaležni, da smo akcijo lahko organizirali v prostorih Osnovne šole Fokovci. Zahvala gre predvsem ravnateljici Suzani Deutsch za takojšnji pozitiven odziv ter kuharjema Zoranu Vukanu in Marini Žiško, ki sta v šolski kuhinji pripravila malico za darovalce in ekipo. Hvala tudi celotnemu kolektivu za prilagodljivost v času trajanja akcije ter vsem darovalcem za udeležbo in izvajalcem za izvedbo. Vsaka danes odlična stvar se je nekje morala začeti. Verjamemo in želimo si, da bomo nekoč enako lahko rekli tudi za krvodajalsko akcijo Občine Moravske Toplice. Naj krvodajalska akcija na OŠ Fokovci postane tradicionalen pomladni dogodek, občanke in občani pa toplo vabljeni k sodelovanju.

Maja Cigüt

Staro odpadno železo za razvoj športa v Bogojini

Člani Športnega društva Bogojina so pripravili veliko spomladansko akcijo zbiranja starega odpadnega železa po vasi. V športnem centru Bogojina so pripeljali velik kontejner podjetja Dinos Murska Sobota, ki so ga nato polnili s kosi bele tehnike, kmetijskega orodja in drugih kovinskih odpadkov, ki so jih prinesli domačini. Člani društva so po vasi krožili s traktorsko prikolico in zbirali železo tudi od vrat do vrat. Akcija je uspela. Nabrali so veliko količino odpadnega železa in tako dali svoj prispevek k ozaveščenju o čisti naravi. Vaščani so bili akcije nadvse veseli, saj so se »rešili« železa, ki je bilo marsikomu v napoto. Da bogojinski športniki tovrstno akcijo pripravljajo že vrsto let zapored, je tudi koristna preventiva pred nastankom novih divjih odlagališč. Izkupiček od zbranega železa bo Športno društvo Bogojina

Akcija zbiranja starega železa v Bogojini (avtor: Jože Žerdin)] namenilo svojemu nadaljnjemu razvoju in opremljenosti za mlajše selekcije.

Jože Žerdin

Prikaz rezi enoletne vinske trte v Filovskem Gaju

Vinogradniško turistično društvo Gaj Filovci je v društvenem vinogradu v Filovskem Gaju pripravilo prikaz rezi enoletne vinske trte, na katerem so se člani naučili pravilne oskrbe mladega trsa. Rez mladega trsa je namreč ključna za prihodnjo rodnost. Prikaz je vodila strokovnjakinja za vinogradništvo s Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobota Marika Feher. Zbranim je predstavila novosti pri rezi in poučila vinogradnike Franca Berdena, Jožeta Casarja in Antona Horvata, ki so nato pod njenim budnim očesom obrezali vinsko trto. Ob tem so obrezali tudi starejše trse in opravili preostala spomladanska dela v vinogradu.

Jože Žerdin

Prikaz rezi vinske trte (vir: arhiv Društva Gaj Filovci)

Zakladi pomladi v Bogojini

Kulturno-umetniško društvo Jožef Košič Bogojina je sredi marca v dvorani Kulturnega doma v Bogojini pripravilo kulturno prireditev z naslovom Zakladi pomladi. Dogodek je bil posvečen dnevu žena, materinskemu dnevu, gregorjevemu in prihajajoči pomladi. Polna dvorana, v kateri so se zbrali številni obiskovalci iz Bogojine in okolice, je bila dokaz, da imajo ljudje še vedno radi kulturo in da je prav ta povezovalni člen v Krajevni skupnosti Bogojina. Na odru so nastopili otroci vrtca Bogojina z vzgojiteljicami, mladi bralci in glasbeniki iz Glasbene šole Beltinci, kot gostje pa so se predstavile članice Kulturno-turističnega društva Moravske Toplice z gledališko predstavo Zvezdica Zaspanka. Obiskovalci so uživali, vsi nastopajoči pa so bili nagradjeni z bučnim aplavzom. Obiskovalci so po prireditvi pohvalili člane KUD Jožef Košič Bogojina, ki so se tudi letos potrudili in vsa spomladanska praznovanja združili v eno skupno prireditev.

S prireditve Zakladi pomladi (avtor: Jože Žerdin)

Jože Žerdin

I. mednarodna Jožefova viteška salamijada

Na Turistični kmetiji Puhan, ki se nahaja nad Plečnikovo cerkvijo v Bogojini, se je na Jožefovo odvijal neobičajen dogodek: člani pomurskega omizja Slovenskega reda vitezov vina so skupaj s kolegi Evropskega reda vitezov – Konzulata za Slovenijo, Legature za Pomurje, in vitezi iz madžarskega reda Da Bibere v duhu dobrega sodelovanja pripravili I. mednarodno viteško salamijado. S tem so potrdili, da ne opravljajo le poslanstva promocije vin, kulture pitja in izbire pravega vina k posameznim jedem ter protokolarno ne sodelujejo samo pri vinogradniških opravilih, temveč izvajajo tudi druge aktivnosti. Tokrat so tekmovali, kdo med njimi pripravi najboljšo domačo salamo. Pri tem se niso odločili za množičnost – vsak red je prispeval mesnine svojih članov, tako da je bilo v konkurenci devet salam devetih vinskih vitezov. Pri oceni, ki so jo opravili vitezi sami, so bili pozorni na zunanji videz, vonj, okus in teksturo prereza. Potrdilo se je, da so se vsi izdelovalci zelo potrudili, saj so bile vse salame odlične, zmaga pa je pripadla gostitelju Jožetu Puhanu, članu Evropskega reda vitezov vina – Konzulata Slovenije, Legature za Pomurje. Po razglasitvi rezultatov ter podelitvi nagrad in priznanj se dogajanje pri Puhanovih ni končalo. Vsi so se lahko med viteškim kosilom in degustacijo vin ter penin prepričali, da imajo na turistični kmetiji vse vrhunsko in domače – iz lastnega vinograda, hleva in polja. V bogojinskih goricah pridelujejo grozdje za vrhunska vina, na kmetiji v Černelavcih pa se ukvarjajo z živinorejo in poljedelstvom.

Geza Grabar

Jožef Puhan, zmagovalec in gostitelj (avtor: Geza Grabar)

V stari šoli počastili žene in matere

Zadnjo soboto v marcu smo v dvorani stare šole v Ivancih pripravili kratko proslavo, s katero smo počastili mame in žene iz naše vasi. Zbrane je nagovoril predsednik KS Alojz Trplan, sledil je nastop najmlajših, ki so pod vodstvom Špele Novak – hkrati tudi povezovalke programa – pripravili nekaj točk. Za konec so nas s humorističnim vložkom Neman časa nasmejale članice KUD Avgust Gašparič iz Vučje Gomile. Preostanek popoldneva je minil v sproščnem druženju – za pogostitev je poskrbelo Društvo Selenca, za pecivo pa mlade ženske iz vasi. Vsaka obiskovalka je ob koncu v znak pozornosti prejela še rožico.

Barbara Klar

Vadba za vaščane v Andrejcih

V Vaško-gasilskem domu v Andrejcih že nekaj časa poteka skupinska vadba, namenjena vsem vaščanom, ki bi radi naredili nekaj dobrega za svoje telo in zdravje. Vadba je odprta za vse generacije, sčasoma pa se je spontano oblikovala skupina žensk iz našega kraja. Kot diplomirana fizioterapevtka pri svojem delu pogosto opažam, da na gibanje in skrb za telo pomislimo šele, ko nas to začne opozarjati z bolečinami ali drugimi težavami. V vsakdanjem tempu pogosto najprej poskrbimo za vse druge – za družino, delo, obveznosti – nase pa včasih kar pozabimo. Prav zato je nastala zamisel, da bi tudi v našem kraju ustvarili prostor, kjer se krajani redno srečujemo, razgibamo in naredimo nekaj dobrega za svoje zdravje. Vadba ni namenjena tekmovanju ali doseganju popolne forme. Namenjena je predvsem temu, da si vzamemo čas zase, razgibamo telo, okrepimo mišice in naredimo nekaj dobrega za svoje počutje. Sčasoma se je ob tem razvilo tudi prijetno druženje, saj so takšna srečanja postala priložnost za pogovor, smeh in medsebojno podporo. Ker verjamem, da bi morala biti skrb za zdravje dostopna vsakomur, vadba poteka preprosto in brez posebnih pogojev, tako da se ji lahko pridruži vsak, ki si želi gibanja in dobrega počutja. Ker je bil v začetku marca tudi dan žena, smo srečanje 12. marca nekoliko popestrili. Ob tej priložnosti sem želela udeleženkam pripraviti majhno pozornost. S pomočjo donatorjev smo pripravili darilne vrečke z različnimi izdelki, ki so bile prijetno presenečenje za vse prisotne.

Iskreno se zahvaljujem podjetjem, ki so s svojo podporo prepoznala trud in namen te pobude ter so s svojimi izdelki prispevala k darilnim vrečkam: SWY Brand, Nelipot, Magea, Medex, Afrodita Cosmetics, Gaia Naturelle, Plant Immortelle, Majini hrustljavčki, Hemptouch, Be Loty in La Popsi. Njihova podpora je našemu srečanju dodala posebno vrednost in pokazala, da tudi manjše pobude v lokalnem okolju povežejo ljudi in ustvarijo prijetne trenutke. V prihodnje si želim, da bi se vadbi pridružilo še več krajanov in da bi takšna srečanja še naprej spodbujala zdrav način življenja v našem kraju. Ena izmed zamisli je tudi organizacija gibalnih uric za otroke, kjer bi skozi igro in gibanje spoznavali, kako pomembno je skrbeti za svoje telo že od malih nog.

Neli Serec

Utrinki iz Vučje Gomile

Ko se narava začne prebujati, sončni žarki postajajo toplejši, dnevi pa daljši, v deželo prihaja pomlad, z njo pa tudi dneva, posvečena predstavnicam nežnejšega spola. Mednarodni dan žena in materinski dan smo v Vučji Gomili tradicionalno združili in ju letos obeležili s svečanim kosilom, namenjenim ženskam in dekletom. Nedeljsko druženje, ki se ga je udeležilo veliko vaščank od najmlajših do tistih, mladih po srcu, sta z deklamacijama popestrili Glorija Lebar in Tija Ranfl, zbrane pa je nagovoril član društva Pavel Zakal.

V okviru KUD Avgust Gašparič deluje dramsko-humoristična sekcija, ki je letošnjega marca popestrila kar nekaj praznovanj dneva žena in deklet, pri čemer se je s skečem predstavila v Selu, Tešanovcih, Bodoncih in na Ivancih. Foto Maja Cigüt

Za dodatno popestritev je s harmoniko poskrbel sovaščan Štefan Kandal. Za postrežbo je tokrat poskrbel moški del društva, ženske pa so medtem poklepetale in preživele nekaj sproščenih uric v prijetni družbi.

Maja Cigüt, predsednica KUD Avgust Gašparič

Medtem ko so nekateri lupili bučno seme, so se drugi v Vučji Gomili družili ob raznih družabnih igrah. Foto Maja Cigüt

Prvič Lov na velikonočni zaklad

Na veliko soboto smo v Ivancih prvič organizirali Lov na velikonočni zaklad. Udeležilo se ga je kar 23 otrok, ki so se podali na pot od avtobusne postaje do igrišča. Po poti so reševali uganke in nabirali čokoladna jajčka, ustavili so se tudi pri gasilskem domu in ribniku. Na koncu zajčkove poti jih je pričakalo darilce z njihovim imenom in okrepčilom. Sledilo je sproščeno druženje otrok in staršev na vaškem igrišču.

Barbara Klar

17. velikonočni pohod KTD Ceker Fokovci

Velikonočni pohod je trenutek, ko se praznično druženje preseli v naravo. Velika noč ni le čas za potico, pirhe in družinska kosila za obloženo mizo – je tudi čas, ko obujemo pohodne čevlje in se odpravimo na tradicionalne pohode. Pri KTD Ceker Fokovci je ta dogodek postal nepogrešljiv del prazničnega ponedeljka, saj združuje rekreacijo, pomladno naravo in druženje s sosedi, prijatelji in znanci. Letos je bil pohod izpeljan že sedemnajstič. Za dobro voljo in ogrevanje smo poskrbeli že pred odhodom – z domačim čajem, kavo, močnejšim domačim napitkom in slastnim domačim pecivom. Zjutraj smo se odpravili na 11 kilometrov dolgo pot. Med potjo smo imeli dve postojanki. Prvo smo opravili v Selu pri naših članih Slavici in Francu, ki sta poskrbela, da nismo šli naprej žejni. Drugo postojanko je predstavljala destilarna Beyond Mura Distillery GINA Jerneja in Nine Horvat v Vučji Gomili, kjer so nas lepo pogostili z manjšim prigrizkom. Velikonočni pohod pri nas na Goričkem brez dobre pogostitve ne obstaja. Ob povratku v gasilski dom smo vse pohodnike – letos jih je bilo 200 – postregli z golaževo juho, ki so jo pripravili člani društva. Za dobro voljo so skrbeli tudi muzikanti KTD Ceker Fokovci, ki so pohodnike spremljali med potjo, na postojankah in ob koncu. V zahvalo smo pohodnikom podarili manjši spominek in jih povabili na prihodnji, 18. velikonočni pohod.

Kornelija Kianec, predsednica KTD Ceker Fokovci

Razstava ročnih del v Filovcih

V dvorani vaškega doma v Filovcih so domači rokodelci in ustvarjalci v okviru Kulturno-turističnega društva Filovci s spretnostjo in veseljem do ročnega dela pripravili pester prikaz ročnih umetnin na temo Velike noči in pomladi. Za navdih jim je služila narava – uporabljali so naravne materiale: vejice, dračje, mah, drevesne skorje, lončevino, volno, prejo, juto, papir, krep papir, lepenko, blago, posušeno cvetje in drugo. Porabili so okoli 300 izpihanih jajčk.

Razstavo so krasili čudovito izvezeni prti in prtički izpod rok pridnih gospodinj, ki še imajo voljo in veselje do izdelkov, ki se jih na trgovskih policah težko najde. Na ogled je bilo izvirno cvetje in aranžmaji iz krep papirja, volne in prejice, kokoške, zajčki, jajčka, šivana iz različnega blaga, različne tehnike krašenja jajčk (poslikave, servietna tehnika, pisana jajca, čebulna, barvana v rdečem vinu, kurkumi, z raznim zelenjem), venčki in gnezda iz vejic, slame in posušenih trav, pisani metuljčki ter kokoška s piščančki iz testa, obogateno s svežim pomladnim cvetjem. S trnovo krono in križem so ponazorili Jezusovo trpljenje na Kalvariji. V soboto, 21. marca, so v Filovcih pripravili še proslavo s kulturnim programom, na kateri so obeležili dneva žena in mater ter uradno odprli razstavo.

Jože Žerdin

Srebrni znak ZVVS Alojzu Glavaču

Na letnem zboru Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS) Murska Sobota, ki deluje že 28 let in iz vseh občin Upravne enote Murska Sobota trenutno šteje 682 članov, so med drugim podelili tudi plakete in priznanja. Ob predstavitvah obrazložitve, ki jih je podala članica predsedstva Marija Časar, sta priznanja podelila Ladislav Lipič, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS), in Janez Kološa, sekretar območnega združenja. Plaketo Srebrni znak ZVVS je ob županih občin Šalovci, Puconci, Beltinci in Murska Sobota za uspešno sodelovanje ter pomoč pri razvijanju in krepitvi ZVVS in OZVVS, za donacije ter druge zasluge prejel tudi Alojz Glavač, župan Občine Moravske Toplice. V obrazložitvi je bilo poudarjeno, da Glavač z območnim združenjem vsa leta zelo uspešno sodeluje in ga vsestransko podpira: občina združenju z donacijami vsako leto pomaga pri izvajanju programa dela in njegove člane vabi na vse občinske proslave, pohode in prireditve ob državnih ali lokalnih jubilejih. Člani združenja že vrsto let učencem zaključnih letnikov vseh treh osnovnih šol v moravskotopliški občini – Bogojina, Fokovci in Prosenjakovci – predstavljajo tematiko vojne za Slovenijo in njene osamosvojitve. Učenke in učenci omenjenih šol so tudi redni udeleženci vsakoletnega literarnega natečaja Spominska obeležja pripovedujejo. Občina v sodelovanju z eno izmed osnovnih šol vsako leto pripravi

Plaketa v pravih rokah – od leve Janez Kološa, Ladislav Lipič in Alojz Glavač (avtor: Geza Grabar)

odmevno slovesnost ob dnevu državnosti. Na teh slovesnostih so poleg lokalne politike, predstavnikov gospodarstva, kulture in izobraževanja množično prisotni tudi starši učencev – še posebej zaključnih letnikov – v pripravo in izvedbo pa je že vrsto let močno vpeto tudi območno združenje. Iz Občine Moravske Toplice prihaja 71 članov združenja; član predsedstva iz naše občine je Štefan Smej iz Bogojine.

Geza Grabar

Stanka Sukič – srce in gonilna sila kulturnega življenja v Bogojini

Stanka Sukič, rojena Lovrenčec, se je rodila 23. junija 1970 v Bogojini. Otroštvo je delila s starejšo sestro Marjeto in bratom Stankom. Že kot otrok se je vključevala v krajevno skupnost, župnijo in društva, rada je nastopala, posebej v osnovni šoli, ko je večkrat stopila na veliki oder vaške dvorane. Vaje za nastope so takrat imeli pri tovarišici Slavi, ki jih je navduševala za lepo besedo, nastopanje ter jim privzgjajala občutek za skupnost.

Stanka je ponosno nastopila tudi v filmu Strici so mi povedali, posnetem po zapisih Miška Kranjca v bližnjih Filovcih. Ljubezni do kulture, umetnosti in kulturne dediščine vasi je ohranila tudi v srednji šoli, ko je na povabilo Jožeta Vogrinca sodelovala pri slavnostni akademiji, na kateri je kulturno društvo dobilo ime, ki ga nosi še danes – Kulturno-umetniško društvo Jožef Košič Bogojina. Skupaj z Matjažem Cerovškom in Marjanom Lovrenčecem je bila pobudnica in ustanovna članica folklorne skupine, ki od leta 1999 deluje pod okriljem KUD Jožef Košič Bogojina. Leta 2007 ji je bila zaupana vloga predsednice društva, ki jo opravlja še danes. Tako bo prihodnje leto minilo že 20 let njenega uspešnega, vztrajnega in predvsem predanega vodenja. Sama poudarja, da brez družine in sodelavcev ne bi zmogla, zato je hvaležna vsem članom za pomoč in podporo.

Pri vodenju društva ji je v oporo mož Janez, ki z veseljem pomaga pri pripravi rekvizitov in scene za žive jaslice ter skrbi, da člani folklorne skupine niso žejni. Tudi hči Monika s svojo družino podpira njeno delovanje. Posebej ponosna je na vnuka Jona, ki s pesmicami razveseljuje babico. Stanka veliko dela v društvu opravi sama, člani pa ji v šali radi očitajo, da nam premalo ukazuje. Ona v smehu doda, da se njen mož s tem nikakor ne strinja. Pravi, da ima zelo rada svojo vas in ljudi, ki tu živijo. Predvsem pa jo vodi misel, da posameznik sam zmore le malo – le s skupnimi močmi, složnostjo in spoštljivim odnosom drug do drugega lahko premikamo meje mogočega.

Pogovor s Stanko pogosto nanese tudi na domačo cerkev – Belo golobico, arhitekturno mojstrovino priznanega arhitekta Jožeta Plečnika, ki privablja številne obiskovalce. Po njenem mnenju se domačini pogosto premalo zavedamo dragulja, ki ga imamo v svoji sredi. Zelo je ponosna na vse tradicionalne in številne druge dogodke, ki se skozi leto odvijajo pod okriljem društva.

Med najljubšimi so prav gotovo Žive jaslice, ki so zaradi njene angažiranosti in sposobnosti povezovanja različnih institucij, posameznikov in društev v vasi postale prepoznave in izjemno obiskan dogodek. Vsako leto znova združujejo krajanje in obiskovalce od blizu in daleč, hkrati pa nosijo tudi dobrodelno noto, saj so prispevki namenjeni pomoči vaščanom ali podpori lokalnim ustanovam. Prejeto priznanje Pomurske turistične zveze je dokaz, da Stankino predano delo, požrtvovalnost, občutek za sočloveka in skrb za ohranjanje kulturne dediščine niso samoumevni. Njena vizija ostaja jasna – ustvarjati dogodke na višji ravni, ki bodo pritegnili širši krog obiskovalcev in kulturno dediščino uspešno prenašali na mlajše rodove.

Jana Berden, članica UO KUD Jožef Košič Bogojina

Slavnostna akademija ob 80-letnici Lovske družine Bogojina

Ob jubilejnem praznovanju je Lovska družina Bogojina prejela spominsko plaketo Zveze lovskih družin Prekmurje in priznanje Lovske zveze Slovenije za področje lova, varstva narave, ohranjanja tradicionalnih vrednot in lovskega tovarištva.

Slavnostna akademija ob 80-letnici Lovske družine Bogojina je bila v soboto, 11. aprila 2026, v dvorani Kulturnega doma v Bogojini. Šlo je za pomemben mejnik v delovanju družine – ta namreč že osem desetletij pušča neizbrisen pečat na področju lovstva, skrbi za naravo in divjad. Slovesnosti so se poleg domačih lovcev udeležili lovci iz sosednjih lovskih družin in prijateljske Lovske družine Moravče, nekdanja ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Irena Šinko, predsedniki krajevnih skupnosti in društev, predstavniki PGD Bogojina, občinski svetnik Tomaž Gregorec ter številni ljubitelji lovstva in narave. Lovska družina Bogojina je bila ustanovljena leta 1946 na pobudo domačinov, ki so čutili odgovornost do narave in potrebo po urejenem gospodarjenju z divjadjo. Skozi desetletja so se spreminjale meje lovišča, prilagajali so se zakonodaji in razmeram v prostoru, osnovno vodilo družine – skrb za ravnovesje v naravi – pa je ostalo enako. Lovišče danes obsega več kot 2000 hektarjev raznolike krajine, od ravninskih polj do gričevnatih gozdov. Generacije lovcev so s prostovoljnim delom gradile lovške objekte, urejale lovišče in ohranjale tradicijo, ki se prenaša iz roda v rod. Posebno mesto v življenju družine ima tudi Hubertova maša pri lovskem domu, ki že vrsto let povezuje lovce in širšo skupnost. Družina tesno sodeluje z Občino Moravske Toplice ter krajevnimi skupnostmi Bogojina, Bukovnica, Filovci in Vučja Gomila. Vse zbrane je najprej nagovoril starešina Lovske družine Bogojina Benjamin Ošljaj. Ob jubileju so družini čestitali predsednik Zveze lovskih družin Prekmurje dr. Arpad Köveš, podžupan Občine Moravske Toplice Sašo Koca in slavnostni govornik, predsednik Lovske zveze Slovenije Alojz Kovšca. Vsi so poudarili, da gre za lovsko

družino, ki je lahko vzgled drugim po delovanju in aktivnostih. Na akademiji so nastopili člani KUD Prekmurski rogisti, pevci Pevskega društva Prekmurskih lovcev in folklorna skupina KUD Jožef Košič Bogojina. Predsednik Arpad Köveš je Lovski družini Bogojina podelil spominsko plaketo, predsednik Alojz Kovšca pa priznanje Lovske zveze Slovenije. Oboje je prejel starešina Benjamin Ošljaj. Ob jubileju so bila podeljena tudi lovška odlikovanja. Značko za 15 let članstva sta prejela Jože Horvat in Tadej Pušnik, za 35 let članstva Zvonko Černi. Zlati znak za lovške zasluge so prejeli Alojz Benkovič, Martin Cipot, Jože Horvat, Luka Kosaber, Branko Medved, Jože Petric, Ambrož Pušnik, Marjan Rituper in Jožefa Sakovič. Red za lovške zasluge III. stopnje so prejeli Vladimir Kolman, dolgoletni blagajnik in rogist, Josip Luthar, dolgoletni član Upravnega odbora, gospodar in starešina, ter Jožef Maučec, najstarejši član družine, ki je organiziral Hubertove maše in opravljal različne funkcije v komisijah. Starešina Benjamin Ošljaj in gospodar Elvis Černi pa sta posameznikom podelila še plakete, zahvale in broške. Akademija se je zaključila v sproščenem lovskem druženju ob pogostitvi z lovskim bogračem, kulinaričnimi dobrotami in vinsko kapljico iz bližnjih bogojinskih vinogradov.

Jože Žerdin

Madžarski narodni praznik v Prosenjakovcih

15. marca 2026 je v Prosenjakovcih madžarska narodna samoupravna skupnost Občine Moravske Toplice obeležila 178. obletnico marčne revolucije 1848–1849, ko so se Madžari borili za svojo svobodo.

Slovesnost se je pričela s polaganjem vencev pri spominskem obeležju v Motvarjevcih, nato pa se je program nadaljeval v kulturni dvorani vaškega doma v Prosenjakovcih. Dogodka so se udeležili številni ugledni gostje, med njimi generalna konzulka Madžarske v Lendavi dr. Czikó Anita, manjšinski

poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije Ferenc Horváth, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Damijan Bezjak Zrim, predsednik Sveta Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Dušan Orban, župan Občine Moravske Toplice Alojz Glavač, podpredsednik Sveta Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Alen Vugrinec, predsedniki svetov madžarskih narodnih samoupravnih skupnosti, verski predstavniki in številni drugi. Slavnostna govornica, predsednica Madžarske narodne samoupravne skupnosti Občine Moravske Toplice Zsuzsi Vugrinec, je v svojem nagovoru poudarila pomen ohranjanja madžarskega jezika in identitete. Izpostavila je: »15. marec nas uči, da lahko za svobodo in obstanek storimo največ skupaj. Prekmurški Madžari lahko svoje cilje dosežemo in obstanemo tukaj, v tej pokrajini, le s sodelovanjem in medsebojno povezanostjo. Naj med nami vladajo dialog, potrpežljivost in zaupanje; naj bo prostor za mlade in za modrost starejših; naj bosta naš skupni cilj obstanek in razvoj na vseh področjih. Če stopamo skupaj, potem meja ne ločuje, temveč povezuje; majhna vas ni končna postaja, ampak izhodišče.« V slavnostnem kulturnem programu so sodelovali otroci iz Dvojezičnega vrta Prosenjakovci pod vodstvom vzgojiteljice Timee Bogdan, učenci Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci, solistka Lea Sapač Fartelj ter recitatorka Iva Kuhar iz Kulturnega društva József Attila Motvarjevci. Nastopi so s pesmijo in besedo obogatili slovesnost ter poudarili pomen ohranjanja zgodovinskega spomina. Po končanem kulturnem programu je sledilo še polaganje vencev pri spominskem obeležju v Prosenjakovcih, kjer so se zbrani z globokim spoštovanjem poklonili vsem, ki so prispevali k boju za svobodo.

Bernarda Koroša Pantović

Magyar nemzeti ünnep Pártosfalván

A Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség 2026. március 15-én tartott ünnepi megemlékezést az 1848-49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére Pártosfalván.

Az ünnepség a szentlászlói kopjafa koszorúzásával kezdődött, majd a műsor a pártosfalvi faluotthonban folytatódott. Az eseményen számos rangos vendék is részt vett, köztük dr. Czikó

Anita, Magyarország lendvai főkonzulátusának konzulja, Horváth Ferenc nemzetiségi parlamenti képviselő, Damijan Bezjak Zrim parlamenti képviselő, Orban Dušan, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsának elnöke, Glavač Alojz, a Moravske Toplice Község polgármestere, Vugrinec Alen, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsának alelnöke, a községi nemzeti öngazgatási közösségek elnökei, vallási előljárók és egyebek.

Az ünnepély szónoka, Vugrinec Zsuzsi, a Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség Tanácsának elnöke beszédében hangsúlyozta a magyar nyelv és identitás megőrzésének jelentőségét, majd kiemelte: „Március 15-e arra tanít bennünket, hogy a szabadságért és a megmaradásért legtöbbet együtt tudunk tenni. A muravidéki magyarság csak összefogva és összetartva tudja elérni a céljait, és megmaradni itt, ezen a tájon. Legyen köztünk párbeszéd, türelem és bizalom. Legyen hely a fiataloknak és az idősek bölcsességének. Legyen közös ügyünk a megmaradás és a fejlődés minden téren. Ha együtt lépünk, akkor a határ nem elválaszt, hanem összeköt bennünket. A kis falu nem végállomás, hanem kiindulópont.” Az ünnepi műsorban a pártosfalvi óvodások Bogdan Timea óvónő vezetésével, a pártosfalvi KÁI tanuló, Sapač Fartelj Lea szólóénekes és Kuhar Iva, a szentlászlói József Attila Művelődési Egyesület szavalója léptek fel, akik énekkel és szavatokkal gazdagították az eseményt, és hangsúlyozták a történelmi emlékek megőrzésének fontosságát. Az ünnepség végén a jelenlévők a pártosfalvi kopjafánál elhelyezték az emlékezés koszorúit, tisztelegve a szabadságharc hősei előtt.

Intervju z Jožefo Vöröš, predsednico KTD »Ady Endre«

V soboto, 28. februarja 2026, je v Prosenjakovcih potekal občni zbor Kulturno-turističnega društva »Ady Endre«, ki v kraju deluje že od leta 1997. Ob tej priložnosti sem se pogovarjala s staro-novo predsednico društva Jožefo Vöröš, ki društvo uspešno vodi že od leta 2017.

Gospa Jožefa, društvo »Ady Endre« deluje že skoraj tri desetletja. Kako bi opisali njegovo poslanstvo?

Naše društvo je bilo ustanovljeno z namenom povezovanja krajanov in ohranjanja tradicije v naši vasi. Skozi leta smo organizirali številne kulturne, družabne in turistične prireditve, s katerimi krepimo medsebojne vezi in skrbimo, da običaji ne tonejo v pozabo. Zelo pomembno nam je tudi sodelovanje s sosednjo Madžarsko.

Leta 2017 ste prevzeli vodenje društva. Kaj vam to pomeni?

Vodenje društva mi je v veliko čast in odgovornost. Ponosna sem, da lahko skupaj z drugimi člani ustvarjamo dogodke, ki ljudi povezujejo. Brez podpore vseh prostovoljcev nam to ne bi uspelo.

Katere prireditve bi posebej izpostavili?

Vsaka prireditev ima svoj pomen. Redno organiziramo postavljanje in podiranje mlaja v naši vasi ter tudi na meji z Madžarsko, kresovanje in mednarodno srečanje obmejnih vasi Prosenjakovci in Magyarszombatfa. Skupaj z vaščani pripravljamo tudi kolone na stari način. Organiziramo izlete po Sloveniji, ki so med člani vedno lepo sprejeti. Poskrbimo tudi, da so cvetlična korita vedno polna cvetja, kar naši vasi daje še posebej lep videz.

V okviru društva deluje tudi vinogradniška sekcija. Kako poteka njeno delo?

Vinogradniška sekcija je zelo aktivna. Vsako leto pripravimo mednarodno ocenjevanje vin, postavimo klopotec in organiziramo martinovanje. To so dogodki, ki imajo dolgo tradicijo in jih krajanje z veseljem obiskujejo.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Želimo nadaljevati z ustaljenimi prireditvami, hkrati pa razmišljamo tudi o novih vsebinah, ki bi pritegnile mlajšo generacijo. Najpomembnejše je, da ostanemo povezani in da delamo za dobrobit naših vaščanov ter naše vasi. Želela pa bi si, da bi se nekateri vaščani bolj vključevali v delo KTD, saj bomo le tako dosegli želene rezultate.

Bernarda Koroša Pantović

Interjú Vöröš Jožefával, az Ady Endre MTE elnökével

2026. február 28-án, szombaton Pártosfalván megtartották az immár 1997 óta működő pártosfalvi Ady Endre Művelődési és Turisztikai Egyesület éves közgyűlését. Ebből az alkalomból beszélgettem Vöröš Jožefával, az egyesület régi-új elnökével, aki már 2017 óta áll az egyesület élén.

Már közel három évtizede működik az Ady Endre Művelődési és Turisztikai Egyesület. Hogyan jellemezné a küldetését?

Egyesületünk azzal a céllal jött létre, hogy összekapcsolja falunk lakóit és megőrizze a hagyományainkat. Az évek során számos kulturális, közösségi és turisztikai rendezvényt szerveztünk, amelyekkel erősítjük az egymás közötti kapcsolatokat, és gondoskodunk arról, hogy szokásaink ne merüljenek feledésbe. Számunkra a szomszédos Magyarországgal való együttműködés is rendkívül fontos.

2017-ben vette át az egyesület vezetését. Mit jelent ez önnek?

Az egyesület vezetése nagy megtiszteltetés és felelősség számomra. Büszke vagyok arra, hogy a többi taggal együtt olyan eseményeket hozhatunk létre, amelyek összekötik az embereket. Az önkéntesek támogatása nélkül mindez nem valósulhatna meg.

Mely rendezvényeket emelné ki különösen?

Minden rendezvénynek megvan a maga jelentősége. A falunkban és a magyar határ közelében minden évben megszervezzük a májusfaállítás- és kitáncolást, úgyszintén a májusi örömtüzet, valamint a Pártosfalva és Magyarszombatfa, a két határmenti település találkozóját. A falubeliekkel együtt megrendezzük a hagyományos disznóvágást és kirándulásokat szervezünk Szlovénia különböző részeire, amelyek mindig nagy sikert aratnak a tagok körében. Gondoskodunk arról is, hogy a virágládák mindig tele legyenek virágokkal, ami különösen szép megjelenést kölcsönöz a falunak.

Az egyesület keretében borászati szekció is működik. Hogyan folyik a munkájuk?

A borászati szekció rendkívül aktív. Minden évben megszervezzük a nemzetközi borminősítést, a kelepelőallitást és a Marton-napi unnepeget. Ezek az események, amelyek nálunk igen hosszú hagyománnyal rendelkeznek, a helyiek is nagyon szívesen vesznek részt.

Milyen terveik vannak a jövőre nézve?

Szeretnénk folytatni a már bevált rendezvényeinket, ugyanakkor olyan új tartalmakban is gondolkodunk, amelyekkel a fiatalabb generációt is megszólítanánk. A legfontosabb, hogy összetartóak maradjunk, és a falubeliek, valamint a falunk javát szolgáljuk. Ugyanakkor kívánságom, hogy egyes falubeli aktívabban részt venne a Művelődési és Turisztikai Egyesület munkájában, mert csak így érhetjük el a kitűzött céljainkat.

Prvi koraki nove vinogradniške sezone

Pod okriljem KTD »Ady Endre« iz Prosenjakovcev deluje tudi vinogradniška sekcija, katere člani so dejavni skozi vse leto. S skrbnim delom v vinogradu si prizadevajo za bogat pridelek in kakovostno vino, da sodi nikoli ne bi ostali prazni. Zgodaj spomladi vinogradnike čaka eno najpomembnejših opravil – rez vinske trte. S pravilno rezjo uravnava rodost in obremenitev trte, kar bistveno vpliva na kakovost grozdja in pozneje tudi vina. Tudi letos so se člani sekcije zbrali v vinogradu in poprijeli za delo. Obvezna oprema so bile škarje za rez, vezice za privezovanje šparonov in – kot pravijo sami – dobra volja, ki je ni manjkalo. Delo je ob sproščnem pogovoru in številnih šalah potekalo hitro in učinkovito. Vinograd je kmalu dobil urejeno, skoraj novo podobo, udeleženci pa so bili zadovoljni z opravljenim delom. Ob tem poudarjajo, da je obrezovanje šele začetek vinogradniške sezone. V prihodnjih mesecih bo treba vložiti še veliko truda, da bo pridelek zdrav in kakovosten. Po končanem delu je sledila malica in pokušina vina minule letine. Ob kozarcu rujnega smo nazdravili tudi Jožetu in Jožici, ki sta prav na ta dan praznovala god.

Bernarda Koroša Pantović

Čisto okolje – skupna odgovornost vseh nas

V soboto, 21. marca 2026, je po vsej Občini Moravske Toplice potekala tradicionalna čistilna akcija. Tudi v Prosenjakovcih je združila številne krajanke, ki so s skupnimi močmi poskrbeli za čisto, urejeno in prijetno okolje. Zbirno mesto je bilo pri večnamenski stavbi, kjer nas je nagovoril predsednik krajevne skupnosti Štefan Kovač. Po uvodnem pozdravu smo prejeli vreče in zaščitne rokavice, nato pa smo se razporedili v manjše skupine ter se odpravili proti Pordašincem, Selu, Berkovcem, Središču in ob meji z Madžarsko. Posebno veselje je bilo videti, da so se akciji pridružili tudi otroci – najmlajša udeleženca sta bila stara tri in pet let. Čeprav smo letos nabrali nekoliko manj odpadkov kot pred nekaj leti, jih je še vedno preveč, predvsem v obcestnih jarkih, kar nas opozarja, da nas na tem področju čaka še veliko dela.

Bernarda Koroša Pantović

A szőlészeti szezon első lépései

Az Ady Endre MTE égisze alatt borászati szekció is működik, amelynek tagjai egész évben aktívan dolgoznak. Gondos munkájukkal arra törekednek, hogy bőséges termést és minőségi bort biztosítsanak, és hogy a hordók soha ne maradjanak üresek. A szőlőtermelők kora tavasszal látnak hozzá az egyik legfontosabb feladatukhoz – a szőlőmetszéshez. A megfelelő metszéssel szabályozzák a tőke termőképességét és terhelését, ami jelentősen befolyásolja a szőlő minőségét, később pedig a borét is. A szekció tagjai idén is összegyűltek a szőlőkertben, és munkához láttak. A felszerelés elengedhetetlen részét képezik a metszőolló, a kötözőanyag a vesszők rögzítéséhez, valamint – ahogy ők mondják – a jókedv is, amiből igazán nem volt hiány. A munka kötetlen beszélgetés és számos tréfa mellett gyorsan és hatékonyan haladt. A szőlő hamar rendezett, szinte új arculatot kapott, a résztvevők pedig elégedettek voltak az elvégzett munkával. Hangsúlyozták, hogy a szőlőtermesztésnél a metszés csupán a szezon kezdetét jelenti. A következő hónapokban még sok erőfeszítésre lesz szükség ahhoz, hogy a termés egészséges és jó minőségű legyen. A munka befejezését követően megérdemelt uzsonna és az előző évjárat borainak kóstolója várta a munkásokat. Egy pohár bor mellett Jože és Jožica egészségére is koccintottunk, akik éppen ezen a napon ünnepelték a névnapijukat.

Tiszta környezet – mindannyiunk közös felelőssége

Moravske Toplice községben 2026. március 21-én, szombaton szervezték meg az immár hagyományos szemétszedő akciót. Az eseményen Pártosfalván is számos lakos vett részt, akik közös erőfeszítéssel gondoskodtak a tiszta, rendezett és kellemes környezetről. A résztvevők a többcélú épület udvarán gyülekeztünk, ahol Kovač Štefan, a helyi közösség elnöke üdvözölt bennünket. Miután megkaptuk a zsákokat és a védőkesztyűket, kisebb csoportokba szerveződöttünk, majd elindultunk Kisfalú, Selo, Berkovci, Szerdahely és a magyar határ irányába. Külön öröm volt látni, hogy a gyerekek is csatlakoztak az akcióhoz, hiszen mindössze három és öt éves volt a két legfiatalabb résztvevő. Annak ellenére, hogy az elmúlt évekhez viszonyítva idén valamivel kevesebb hulladékot gyűjtöttünk össze, még mindig túl sok van belőle, főleg az utak menti árkokban, ami arra utal, hogy ezen a téren még sok munka vár ránk.

Prenovljena okolica vaškega doma v Prosenjakovcih

Spomladi, ko se narava prebuja, je pravi čas, da zaživi tudi okolica naših domov in celotna vas. V KS Prosenjakovci so se zato odločili za temeljito prenovo okolice vaškega doma. Stara in nevarna drevesa ter uvelo cvetje so narekovala, da je bila prenova nujna. K sodelovanju so povabili madžarsko podjetje Szalay Kertészeti iz Nove, specializirano za pridelavo in prodajo listavcev ter zimzelenih okrasnih rastlin, ki je poskrbelo za strokovno ureditev celotnega parka. Delavci so odstranili zastarelo drevje in cvetje ter zasadili številne nove rastline, ki bodo prostoru skozi vse letne čase prinašale svežino, barvitost in prijetno vzdušje. Rezultat prenove je prijetnejše in bolj urejeno okolje, ki bo v veselje tako prebivalcem Prosenjakovcev kot obiskovalcem, ki se bodo v vasi ustavili mimogrede. Projekt je lep primer, kako lahko sodelovanje lokalne skupnosti in strokovnjakov pripomore k lepšemu in bolj urejenemu okolju za vse.

Bernarda Koroša Pantovič

Felújították a pártosfalvi faluotthon környékét

Tavasszal, amikor újjáéled a természet, itt az ideje, hogy új életre keljen az otthonaink környéke és az egész falu is. Ezért a pártosfalvi helyi közösség úgy döntött, hogy alaposan felújítja a faluotthon környékét. Az idős, már-már veszélyt jelentő fák és az elszáradt virágok arra utaltak, hogy a felújítás igenis szükséges. A munkába a novai, lombos és örökzöld díszfák

termelésével és értékesítésével foglalkozó Szalay Kertészeti is bevonták, amelynek munkatársai gondoskodtak a park átfogó és szakszerű rendezéséről. A munkások eltávolították az elöregedett fákat és virágokat, majd több új növényt ültettek, amelyek egész évben frissességet, színességet és kellemes hangulatot biztosítanak a területnek. A felújítás eredményeként egy kellemesebb és rendezettebb környezet jött létre, amely örömet fog szerezni mind a pártosfalviaknak, mind a faluba látogatóknak is. A projekt remek példa arra, hogy a helyi közösség és a szakemberek együttműködése miként járulhat hozzá egy mindenki számára szebb és rendezettebb környezet kialakításához.

Ko tradicija znova zacveti

Članice rokodelskega društva, ki se vsak drugi teden ob nedeljah srečujejo ob ustvarjanju prečudovitih vzorin, so se tokrat odločile narediti korak dlje. Poleg natančnega in potrpežljivega šivanja so se že zele naučiti še nečesa, kar so nekoč z veliko ljubezni izdelovale naše babice – cvetja iz krep papirja. Izdelava papirnatega cvetja zahteva veliko ročnih spretnosti, občutka za obliko in predvsem potrpežljivosti. Krep papir je sicer preprost material, a v spretnih rokah lahko zaživi v čudovitih barvah in oblikah. Članice so z zanimanjem prisluhale navodilom in se z velikim veseljem lotile dela. Svoje bogato znanje in izkušnje sta z drugimi delili Nada Tubonjić in Nada Veren, ki sta prisotnim nazorno pokazali, kako iz krep papirja izdelati lep šopek različnega cvetja. Korak za korakom sta predstavili postopek oblikovanja cvetnih listov, sestavljanja cvetov in končnega aranžiranja v šopek. Pod spretnimi prsti so tako nastajali nežni krokusi, čudovite vrtnice in narcise, ki so s svojo barvitostjo in natančno izdelavo navdušili vse prisotne.

Bernarda Koroša Pantovič

Amikor a hagyomány újra kivirágzik

A kézműves szakkör tagjai, akik kéthetente vasárnaponként gyűlnek össze, hogy gyönyörű hímzéseket készítsenek, ezúttal úgy döntöttek, hogy egy lépéssel tovább lépnek. Az alapos és türelmes hímzés mellett valami olyasmit is meg szerettek volna tanulni, amit egykor a nagymamáink

készítettek nagy szeretettel – a krepp papírból készült virágokat. A papírvirág készítése sok ügygyességet, formaérzéklet és mindenekelőtt türelmet igényel. A krepp papír ugyan egyszerű anyag, de ügyes kezekben csodálatos színekben és formákban kel életre. A tagok érdeklődéssel hallgatták az útmutatást, és nagy örömmel látták a munkához. Tubonjić Nada és Veren Nada örömmel osztották meg gazdag tudásukat és tapasztalataikat a résztvevőkkel, szemléletesen bemutatva, milyen módon lehet krepp papírból szép, különféle virágokból álló csokrot készíteni. Lépésről lépésre bemutatták a szirmok formázását, a virágok összeállítását és a végső csokorba rendezésnek a folyamatát. Az ügyes kezek alatt így gyengéd krókuszok, valamint gyönyörű rózsák és nárciszok születtek, amelyek színpompájukkal és alapos kivitelezésükkel teljesen lenyűgözték a jelenlévőket.

Irenina velikonočna umetnost krasi Prosenjakovce

Nekaterim ljudem ni pomembno le, da je urejena okolica njihovega doma, temveč jim veliko pomeni tudi skrb za lep in urejen videz širšega prostora, v katerem živijo. Med takšne posameznike nedvomno sodi Irena Žgank iz Prosenjakovcev. Na spodnjem avtobusnem postajališču je ustvarila prečudovito velikonočno dekoracijo, ki pritegne pogled vsakega mimoidočega. Na odžagane kose debla je z barvami za les naslikala čudovite velikonočne motive, ki so prava paša za oči. Njena umetniška žilica in trud nista ostala neopažena – številni se ob dekoraciji ustavijo, jo občudujejo in z veseljem delijo navdušenje nad Irenino izvirno idejo.

Bernarda Koroša Pantovič

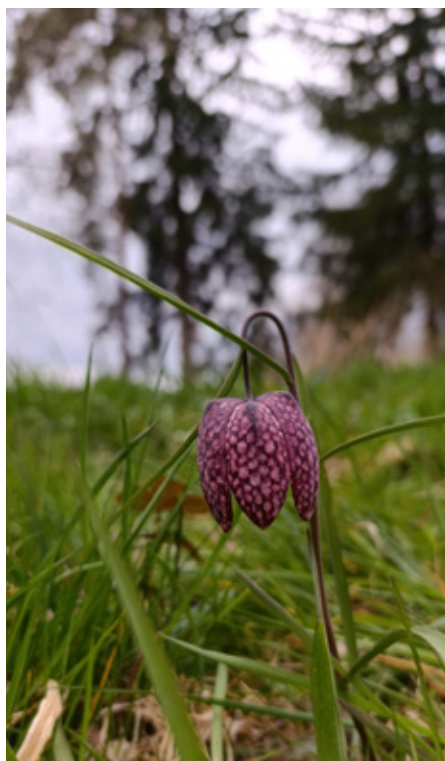
Irena varázslatos húsvéti díszei Pártosfalván

Vannak emberek, akik számára nemcsak a saját otthonuk környezetének rendezettsége fontos, hanem nagy jelentőséget tulajdonítanak annak is, hogy lakóhelyük tágabb környezete is szép és rendezett legyen. Közéjük tartozik Žgank Irena Pártosfalváról is, aki a falu alsó buszmegállójánál csodálatos húsvéti dekorációt készített. Alkotásai azonnal megragadják az arra járó emberek tekintetét.

A levágott fatörzsekre ugyanis varázslatos, szemet gyönyörködtető látványt nyújtó húsvéti motívumokat festett. Művészi érzéke és szorgalma felkeltette az emberek figyelmét is, akik arra járva megállnak a dekorációnál, megcsodálják Irena alkotásait és lelkesedésüket fejezik ki eredeti ötlete iránt.

Močvirski tulipan – ponos Prosenjakovcev

V Prosenjakovcih raste redka in zaščitena rastlina – močvirski tulipan ali močvirska logarica (*Fritillaria meleagris*). Je rastlina iz družine lilijevk, ki raste v Evropi. Močvirski tulipan prepoznamo po cvetovih s šestimi venčnimi listi v obliki zvona, obrnjenih navzdol in obarvanih v značilnem škrlatno-rdečem vzorcu šahovnice. Uspeva v vlažnih, močvirskih tleh. Ta posebna rastlina je prava naravna dragocenost, zato smo domačini še toliko bolj ponosni in veseli, da jo lahko občudujemo v našem okolju. Tudi letos so močvirski tulipani začeli cveteti konec marca in s svojo lepoto naznanili prihod pomladi. Res pa je, da jih je letos nekoliko manj kot v preteklih letih, kar nas opominja, kako pomembno je varovati naravo in ohranjati njihovo življenjsko okolje. Zato skrbno varujmo močvirski tulipan, da bo tudi v prihodnje razveseljeval naš kraj s svojo lepoto.

Bernarda Koroša Pantovič

Mocsári kockásliliom – Pártosfalva büszkesége

Pártosfalva azzal büszkélkedhet, hogy a környékén egy ritka, védett növény nő – a liliomfélék családjába tartozó, Európában honos mocsári kockásliliom (*Fritillaria meleagris*). A mocsári kockásliliomot a hat lepellevélből álló, lefelé hajló, harang alakú, jellegzetes bíborvörös, sakktábla mintájú virágairól ismerhetjük fel. Nedves, mocsaras talajokon érzi jól magát. Ez a különleges növény igazi természeti kincs, ezért a helyiek még büszkébbek és boldogabbak vagyunk, hogy a környezetünkben is megcsodálhatjuk. A mocsári kockásliliom idén is március végén kezdett virágozni, jelezve szépségével a tavasz érkezését. Igaz azonban, hogy az előző évekhez képest idén valamivel kevesebb van belőlük, ami arra emlékeztet bennünket, mennyire fontos a természet és az élőhelyük megőrzése. Ezért óvjuk és védjük a mocsári kockásliliomot, hogy a jövőben is szépségével gazdagíthassa településünket.

GZ Moravske Toplice tudi lani s presežniki

Za Gasilsko zvezo (GZ) Moravske Toplice, ki deluje od 1. oktobra 1998 in združuje 28 gasilskih društev – 27 iz Občine Moravske Toplice in od leta 2015 tudi eno iz Občine Kobilje – s kar 1.988 članicami in člani, je bilo minulo leto zelo delovno. Gasilci so bili dejavni na vseh področjih: od intervencij, usposabljanj in tekmovanj do obletnic in drugih dogodkov, kar so v poročilih na letni skupščini v Mlajtincih natančno opisali poveljnik zveze Štefan Cmor in predsedniki komisij. Vse načrtovane naloge so v zvezi opravili, številne pa tudi presegli.

V organizacijskem poročilu je predsednik Dušan Grof povedal, da so imeli konec leta 2025 v zvezi 1.988 članov obeh spolov: 608 gasilcev, 549 operativnih gasilcev, 158 pripravnikov, 157 podpornih članov, 153 mladincev, 129 pionirjev, 10 rezervnih operativnih gasilcev in 222 veteranov. Konec leta 2024 je bilo članstvo 1.917. V začetku januarja so izvedli tradicionalno delovno srečanje predsednikov in poveljnikov društev z vodstvom zveze. Kljub temu, je poudaril Grof, vodstvo pri teh srečanjih še vedno pogoša bolj aktivno vključevanje društev – pobud, vprašanj in predlogov je malo. Lani sta okrogli obletnici obeležili dve društvi, izvedena sta bila dva prevzema novih vozil, vodstvo zveze pa se je v smislu strokovne pomoči vključilo tudi v priprave gasilskih prireditev. Tabor Mladi gasilec je GZ Moravske Toplice lani izvedla v mladinskem domu na Hodošu, letni srečanja veterank in veteranov ter srečanje članic pa v Bogojini. Maja lani je zveza organizirala tudi podelitev Kipca gasilca po-

kojnemu Jožetu Lipaju, ki se ni mogel udeležiti uradne podelitve na Plenumu Gasilske zveze Slovenije. Kipec sta mu podelila predsednik in poveljnik GZS, podelitev pa je bila izvedena na zelo visoki ravni. PGD Suhi Vrh je ob pomoči zveze in nekaj sosednjih društev organiziralo enega od zaključnih srečanj v akciji Dežela junakov. Zveza maksimalno podpira usposabljanja – tako finančno kot organizacijsko – in se trudi, da bi v skladu s plani in merili s sofinanciranjem zagotovila čim boljše opremo in vozila. Pri tem sodelujeta tudi Občini Moravske Toplice in Kobilje. »V gasilski zvezi si prizadevamo, da bi imeli vso ali vsaj čim več opreme, ki jo potrebujemo. Nikakor pa ne smejo v društvi slediti temu, da imamo vsi vse,« je dejal predsednik.

Široka vpetost v okolje

Grof se je zahvalil vsem, ki so s prostovoljnimi in požrtvovalnimi delom ter žrtvovanjem prostega časa prispevali k temu, da so pravi gasilci in delajo prave stvari. Poročilo je sklenil z mislijo, da so gasilci prostovoljci, ki si želijo pomagati bližnjemu v nesreči – zato si morajo pomagati tudi med sabo. Tudi gostje skupščine – župana moravskotopliške in kobiljske občine Alojz Glavač in Darko Horvat, predstavnik Gasilskega sveta za Pomurje in GZ MO Murska Sobota Aleš Grabar ter poveljnik CZ Občine Moravske Toplice Slavko Škerlak – so pohvalili gasilce za opravljeno delo in sodelovanje. Poudarjeno je bilo, da je moravskotopliška občina ena večjih v regiji in je zaradi številnih turističnih namestitev in drugih objektov tudi požarno zelo obremenjena, kar predstavlja veliko obveznosti za gasilce. Na koncu sta predsednik in poveljnik zveze vsem gasilskim društvom iz GZ Moravske Toplice (Martjanci, Sebeborci, Tešanovci, Selo in Moravske Toplice), ki so nudili pomoč pri gašenju požara v podjetju CEEROP v Puconcih, podelila zahvale za pomoč GZ Puconci.

Na občnem zboru je bilo v obsežnem programu dela, ki se skozi vse leto nanaša na okoli 15 različnih točk, posebej poudarjeno in potrjeno, da se naloge usposabljanja in opremljanja nanašajo tudi na opremo za posredovanje pri naravnih nesrečah, pa tudi na pridobivanje novih članov ter delo z mladimi, članicami in veterani.

Geza Grabar

Odzivnost gasilskih društev vse večja

11. februar je mednarodni dan enotne evropske številke za klic v sili, namen dneva pa je osveščanje javnosti o pravilni uporabi številke 112 v nujnih primerih.

Na to številko lahko 24 ur na dan in vse dni v letu pokličemo na 13 Regijskih centrov za obveščanje (ReCO), ki so lokacijsko razporejeni po vsej Sloveniji. Za območje Pomurja je ReCO v Murski Soboti. Glede pogostosti in razlogov za klic smo pregledali podatke za leto 2025.

Pomurci 78-krat na dan potrebujejo pomoč

Po podatkih Uprave za zaščito in reševanje so v letu 2025 dispečerji v omenjenih centrih prejeli 518.019 klicev, na katere so v povprečju odgovorili v 3,7 sekunde. Leto pred tem so prejeli 550.310 klicev, povprečni odzivni čas pa je bil takrat 3,8 sekunde.

Dejan Grah, dispečer iz ReCO Murska Sobota in začasni vodja centra, pravi, da so lani za pomoč gasilskih in drugih reševalnih enot sprejeli 28.603 dohodnih klicev za 744 izrednih dogodkov – to je v povprečju 2.384 na mesec oziroma 78 na dan. Največ dogodkov v enem dnevu je bilo 40, in sicer v času neurja s točo 3. junija 2025 (Občini Gornji Petrovci in Šalovci). Leta 2024 je bilo izrednih dogodkov 681, leta 2023 534, leta 2022 745, leta 2021 780. Po vrsti prevladuje potreba po tehnični in drugi pomoči, sledijo požari in eksplozije ter nesreče v prometu. Gasilske in druge reševalne enote so v letu 2025 intervenirale 1.164-krat, na intervencijah pa je sodelovalo 6.910 pripadnikov enot. Največ intervencij so opravili prostovoljni gasilci, ki so intervenirali 1.128-krat s 6.824 gasilci.

Vrsta in skupina dogodkov	2025
NARAVNE NESREČE	1
Močan veter	1
DRUGE NESREČE	1
Reševanja obolelih oseb	1
NESREČE V PROMETU	4
Nesreče v cestnem prometu	4
POŽARI IN EKSPLOZIJE	9
Požari v objektih	5
Požari v naravi oziroma na prostem	4
TEHNIČNA IN DRUGA POMOČ	12
Tehnična in druga pomoč	12
NEPOTREBNE OZ. LAŽNE INTERVENCIJE	1
Nepotrebne oz. lažne intervencije	1
Skupaj	28

Pregled izrednih dogodkov v Občini Moravske Toplice v letu 2025 (Vir: ReCO Murska Sobota)

Gasilci pomagali 66-krat

Lani je bilo v Občini Moravske Toplice 28 izrednih dogodkov: po vrsti in skupini največ zaradi tehnične in druge pomoči (12), požarov in eksplozij (9) ter nesreč v prometu (4); nepotrebna oz. lažna intervencija je bila ena. Gasilske enote so v naši občini opravile 66 intervencij, največ PGD Moravske Toplice (19). Po številu intervencij sledijo PGD Filovci (8), PGD Bogojina (7), PGD Tešanovci (6) in PGD Ivanci (4). V petih primerih je pomagala tudi PGD Murska Sobota.

Enota	2025
PGD Andrejci	1
PGD Bogojina	7
PGD Filovci	8
PGD Ivanci	4
PGD Kančevci	1
PGD Krnci	1
PGD Martjanci	2
PGD Mlajtinci – Lukačevci	1
PGD Moravci	1
PGD Moravske Toplice	19
PGD Noršinci	1
PGD Prosenjakovci	1
PGD Ratkovci	1
PGD Sebeborci	3
PGD Selo	2
PGD Suhi Vrh	1
PGD Tešanovci	6
PGD Vučja Gomila	1
PGD Murska Sobota	5
Skupaj	66

Pregled intervencij gasilskih enot v Občini Moravske Toplice v letu 2025 (Vir: ReCO Murska Sobota)

Dejan Grah še poudarja, da je ReCO Murska Sobota kadrovsko popolnjen z 10 od 11 sistemiziranih delovnih mest, in sicer 10 dispečerskih delovnih mest. Do kadrovske popolnitve, ki je v teku, naloge trenutno nezasedenega delovnega mesta vodje ReCO po pooblastilu opravlja dispečer VI. Ko bo zgrajen načrtovani vseslovenski protipoplavni center na območju Bereka ob Kopališki ulici, je na to mesto predvidena tudi selitev soboškega centra za obveščanje.

Geza Grabar

Tri plakete in znak CZ tudi gasilskim društvom v naši občini

Leta 1992 je Vlada Republike Slovenije določila 1. marec za dan Civilne zaščite (CZ), s katerim želi krepiti zavest javnosti o ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami ter o vlogi CZ pri varstvu pred njimi. Praznik poudarja tudi pomen mednarodnega sodelovanja pri razvoju zaščite človeka in njegovega okolja. V počastitev praznika je Štab Civilne zaščite za Pomurje z Upravo RS za zaščito in reševanje – Izpostavo Murska Sobota v sodelovanju z Občino Rogašovci organiziral letošnjo regijsko slovesnost s podelitvijo priznanj v dvorani v Sv. Juriju na Goričkem. Ob tej priložnosti so bila podeljena priznanja najbolj zaslužnim pripadnikom CZ, poklicnih in prostovoljnih reševalnih sestavov ter drugim posameznikom, skupinam, občinam in gospodarskim družbam, zavodom in organizacijam za zasluge in prispevek pri razvijanju in krepitvi pripravljenosti, izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč za leto 2025. Komisija za nagrade in priznanja CZ je na podlagi predlogov različnih reševalnih služb, organov, občin, izpostav in drugih ob letošnjem 1. marcu predlagala podelitev skupaj 265 priznanj in nagrad CZ posameznikom in organizacijam – 110 bronastih, 77 srebrnih in 35 zlatih znakov,

42 plaket ter kipec CZ. Priznanja in nagrade so zahvala za dolgoletno in požrtvovalno delo na področju zaščite, reševanja in pomoči, številne pa tudi za hrabra dejanja ob različnih vrstah nesreč. Za območje Pomurja so letos podelili 22 priznanj; pet bronastih znakov, osem srebrnih, dva zlata in sedem plaket. **Med dobitniki so tudi štiri organizacije iz naše občine: za 130 let delovanja so plakete CZ prejela PGD Prosenjakovci, PGD Sebeborci in PGD Tešanovci, za 100 let delovanja pa je srebrni znak CZ prejelo PGD Lončarovci.**

Geza Grabar

Strokovna ekskurzija naših gasilcev na Hrvaško

Ena od pomembnih dejavnosti gasilcev je tudi izmenjava izkušenj in mnenj na strokovnih ekskurzijah doma in v tujini. Gasilce, člane vodstva in odborov GZ Moravske Toplice ter predstavnike večine 28 članic zveze je pot po nekaj letih premora 11. aprila 2026 vodila v sosednjo Hrvaško, kjer so se seznanili z zgodovino in delovanjem poklicnega ter prostovoljnega gasilstva. Po besedah vodje odprave Dušana Grofa, predsednika GZ Moravske Toplice, je bila letošnja strokovna ekskurzija zelo uspešno izvedena, saj se je udeležilo kar 46 posameznikov in posameznikov. Skupina si je najprej v državnem gasilskem muzeju v Varaždinu ogledala številne vrhunsko obnovljene eksponate – staro gasilsko opremo, uniforme, čelade, prapore, dokumente, odlikovanja in na desetine različnih vrst ročnih ter motornih brizgaln. Nato so obiskali Poklicno gasilsko enoto mesta Varaždin (Javna vatrogasna postrojba grada Varaždin), kjer jim je bil predstavljen sistem gasilstva na Hrvaškem, še posebej v Varaždinski županiji. Sledil je ogled opreme in vozil varaždinskih poklicnih gasilcev. Z mestom in njegovimi turističnimi znamenji-

tostmi so se seznanili še v vodenem ogledu. Po kosilu so se v drugem delu ustavili še pri Prostovoljnem gasilskem društvu Mihovljan (Dobrovoljno vatrogasno društvo Mihovljan), kjer so jim prijazno predstavili delovanje in opremo.

Geza Grabar

130 let PGD Sebeborci bo 27. junija

V prejšnji Lipnici, ko smo na strani 29 pisali o terminih gasilskih obletnic in tekmovanju gasilske zveze v letošnjem letu, nam je pri navedbi datuma obletnice za PGD Sebeborci zagodel tiskarski škrtat. Kot navajamo v naslovu, **imajo tam obletnico 27. 06. 2026.**

Znan je tudi kraj **tekmovanja GZ Moravske Toplice 20. in 21. 06. 2026 – Mlajtinci** v organizaciji PGD Mlajtinci-Lukačevci.

Geza Grabar

11. kviz gasilske mladine v Bogojini

V organizaciji GZ Moravske Toplice in v njej delujoče mladinske komisije ter v odlični izvedbi PGD Bogojina je na bogojinski osnovni šoli potekal že 11. kviz gasilske mladine GZ Moravske Toplice.

Kar 12 društev – članic zveze (Moravske Toplice, Kobilje, Bukovnica, Tešanovci, Suhi Vrh, Selo, Fokovci, Filovci, Noršinci, Martjanci, Bogojina in Sebeborci) – je v treh starostnih skupinah, pionirji, mladinci in pripravniki, uspelo pripraviti kar 34 ekip. Poveljnik zveze Štefan Cmor je poudaril, da so mladi v

teoretičnem in praktičnem delu pokazali zavidljivo raven znanja in gasilske spretnosti. »Zahvala gre predvsem mentorjem, ki so sodelovali pri pripravi ekip, ter PGD Bogojina, ki nam je zagotovilo in pripravilo tekmovalne prostore na OŠ Bogojina, seveda pa tudi šoli, ki je odstopila svoje prostore. Vsem tekmovalcem čestitam za dosežene rezultate, predvsem pa dobitnikom medalj,« je dejal. Tudi predsednik mladinske komisije Benjamin Ošlaj je bil zadovoljen z izvedbo letošnjega kviza. Ocenil je, da so mladi gasilci v vseh kategorijah znova dokazali visoko raven znanja, pripravljenosti in gasilskih veščin.

Zmagovalci po kategorijah

Pionirji (18 ekip): 1. mesto Viktorija, Živa in Tjaša (PGD Moravske Toplice 1), 2. mesto Ana, Rene in Elis (PGD Kobilje 4), 3. mesto Kaja, Naja in Erazem (PGD Bukovnica).

Mladinci (15 ekip): 1. mesto Alen, Timotej in Tilen (PGD Moravske Toplice 1), 2. mesto Julija, Urša in Julija (PGD Moravske Toplice 3), 3. mesto Živa, Lana in Ela (PGD Kobilje 1).

Pripravniki: v kategoriji pripravnikov so nastopili samo Anej, Luka in Filip iz PGD Sebeborci.

Geza Grabar

PGD Moravske Toplice s tremi ekipami na regijskem tekmovanju na Kapeli

Glede na število prijavljenih na občinskem kvizu – v vseh kategorijah je bilo manj kot 19 ekip – sta se na regijsko tekmovanje na Kapeli iz GZ Moravske Toplice uvrstili po dve prvouvrščeni ekipi v pionirski in mladinski konkurenci ter najboljša ekipa v konkurenci pripravnikov. Najbolj množično so našo zvezo zastopale kar tri ekipe PGD Moravske Toplice. Mladi tekmovalci iz tega društva so zabeležili zelo lepe rezultate in znova pokazali veliko znanja, spretnosti ter tekmovalnega duha. K uspehu so prispevale tudi skrbno načrtovane in intenzivne priprave, ki so v društvu potekale več mesecev. V pionirski konkurenci so mlade članice PGD Moravske Toplice Živa Vidonja, Viktorija Verbai in Tjaša Vute nastopile odlično – med 30 ekipami so osvojile izvrstno 8. mesto. V teoretičnem delu so dosegle največ točk, žal pa jim je pri vezanju vozlov nekoliko zmanjkalo sreče, zato so ostale tik pred uvrstitvijo na državno tekmovanje. V mladinski konkurenci sta nastopili dve ekipi PGD Moravske Toplice. Prvo ekipo so sestavljale Julija Lajh, Urša Unger in Julija Plohl, ki so med 30 ekipami osvojile 10. mesto. Pri vezanju vozlov so z rezultatom 10,20 sekunde dosegle drugi najboljši čas, kar je še posebej lep uspeh, saj so letos prvič tekmovali v kategoriji mladincev in so bile med najmlajšimi tekmovalkami. Drugo mladinsko ekipo so sestavljali Alen Režonja, Timotej Smodiš in Tilen Vute, ki so letos zadnjič tekmovali v kategoriji mladincev. Med 30 ekipami so osvojili 11. mesto in pokazali dobro pripravljenost ter veliko znanja.

Predsednik društva Štefan Cmor je poudaril, da gre za zavidljive dosežene rezultate, in se iskreno zahvalil mentorjem, ki so ekipe skrbno in predano pripravljali na tekmovanje. Priprave so potekale dva meseca, pri njihovem izvajanju pa so sodelovali Emil Hari, Boštjan Železen, Benjamin Ošlaj in Ksenija Miholič. Iz GZ Moravske Toplice so na Kapeli nastopili tudi pionirji PGD Kobilje, ki so končali na 16. mestu.

Geza Grabar

Bogojinska telovska procesija vpisana v nesnovno kulturno dediščino Slovenije

Bogojinski župnik dr. Andrej Lažeta je ob koncu slovesne maše na velikonočno nedeljo, 5. aprila, župljanom posredoval razglas, da je bogojinska telovska procesija s svojo dolgoletno zgodovino in posebnostmi vpisana v nesnovno kulturno dediščino Slovenije. Pobudnika za vpis sta bila župnik in organist Jure Jurinič v imenu Župnije Bogojina, utemeljitev kot prilogo k vlogi in fotografijo, staro kakih 50 let, pa je prispeval slavist in bibliotekar Jože Vugrinec. Vloga za vpis v register nesnovne kulturne dediščine je bila poslana Ministrstvu za kulturo RS v maju 2025, odgovor o vpisu pa nosi datum 11. marec 2026.

Télovo je praznik Svetega Rešnjega telesa in krvi, ki ga Katoliška cerkev praznuje s sveto mašo in procesijo na drugi četrtek po binškoštih. Praznik je posvečen češčenju evharistije, posvečene hostije, Kristusovega telesa. Njegovi začetki segajo v sredino 13. stoletja v Francijo. Že v drugi polovici tega stoletja so ga ponekod začele »krasiti« procesije. Te potekajo po župnijah po svetu – tudi slovenskih – ali ob štirih oltarjih zunaj cerkve ali pa v sprevodu po mestu oziroma kraju, v katerem je sedež župnije. Tako je tudi v bogojinski župniji.

Od kdaj naprej se je naša telovska procesija vila po vasi in kako daleč, ni podatkov. Morda kdaj v preteklosti po vsej – od cerkve do obeh pilov, ki sta bila postavljena že okrog leta 1825. Z gotovostjo lahko trdimo le, da se je po letu 1892, ko je bil postavljen Benkovičev križ ob križišču, ki je dandanes prometno najbolj nevarno in ki ga je kasneje novo zgrajena hiša sprejela v svoj objem in obzidala, v letu 1893 prva telovska procesija vila tudi k njemu. Blagoslovljen je bil namreč jeseni istega leta, ko je bil postavljen, zato je lahko sprejel procesijo šele v naslednjem letu. Ulični odcep ob tem križišču vodi proti Amerikanskemu križu in naprej v Tešanovce. Zaradi slabega vremena v kakem letu, nekaj let prepovedi telovskih procesij v nekdanji Jugoslaviji in dveh let v času pandemije covid, lahko z gotovostjo trdimo, da je bilo od leta 1893 do lanskega leta v zgornjem delu vasi najmanj sto bogojinskih procesijskih proslav.

Od konca 19. stoletja naprej potemtakem sprejemajo duhovniki s posvečeno hostijo v monštranci in božje ljudstvo štirje za ta praznik prirejeni oltarji: pri dveh križih – Benkovičevem, danes Vugrinčevem, in pri križu nasproti župnišča – ter pri pilu sv. Florijana in pri Kočarjevi hiši. Na čelu procesije nosi eden od članov župnijskega gospodarskega sveta ali ŽPS (ali ministrant) križ s Križanim, za njim gredo deklice, ki na pot trosijo cvetje, sledijo dečki, mladina (v zadnjih letih tudi predstavniki društev iz župnije) in moški. Skupine nosijo tudi zastave (bandéra).

Pred baldahinom, »nébom«, so razvrščeni ministranti; sredi pod njim, ki ga nosijo štirje mošje, pa hodi duhovnik s posvečeno hostijo v lepi, umetniško izdelani monštranci. Nébo spremljajo nosilci luči in pevci, za njimi gredo poročeni mladi pari z otroki in ženske. Pevci na poti od enega do drugega oltarja ves čas pojejo, pritrkovalci v monumentalnem Plečnikovem zvoniku pa pritrkujejo in iz zvonov izvablajo ubrano melodično spremljavo. Verno občestvo žensk v procesiji na koncu moli. Telovske procesije v naši dokaj majhni župniji so namreč dolge, saj je udeležba vernikov velika. Po duhovnikovih evangeljskih molitvah pri télovskem oltarju in blagoslovu procesija nadaljuje pot k naslednjemu – in tako do zadnjega, četrtega, pod cerkvijo Gospodovega vnebohoda.

Ogrodje telovskih oltarjev je iz mladih brez. V bogojinski župniji so bili pred nekaj desetletji vsi štirje obokani, torej zgoraj povezani (glej fotografijo!). Že precej let postavljamo enostavnejše, manj zahtevne: na levi in desni strani oltarja – ki ga predstavlja pokrita miza s prtom in na njem napis o Svetem Rešnjem telesu ali kakem drugem odlomku iz dediščine verovanja naših prednikov, prižganima svečnikoma, venčkom iz rož, v katerega duhovnik postavi monštranco, in cvetjem v vazi – se vzpenjajo proti nebu po tri največje brezove mladike.

Na prošnja lastnic objektov, pri katerih so oltarji postavljeni, sosede vpletejo v brezovino cvetje in ga pred procesijo potrosijo tudi v notranjost oltarja. Brezove mladike in vejevje na dan pred telovim iz gozda pripeljejo lastniki oziroma upravitelji objektov in njihovi sosede. Tisti, ki gredo v gozd po brezove mladike, najmanjše med njimi pripeljejo za vse lastnike hiš od Vugrinčeve do Florijanovega pila in jih »posadijo« na obeh cestnih robovih. To je ena najstarejših in morda v soboški škofiji najredkejših posebnosti telovskih procesij. Tudi če telovski enodnevni brezovi drevoredi niso samo naši, bogojinski – so lepi. Tako kot oltarji so Bogu v čast in nam župljanom v veselje. Vpis bogojinske telovske procesije v nesnovno kulturno dediščino Slovenije je še en kulturno-duhovni dosežek Bogojine in bogojinske župnije. Lep, hvale in občudovanja vreden.

Jože Vugrinec

S tiskovne konference v Plečnikovi cerkvi

Ob vpisu telovske procesije v Register nesnovne kulturne dediščine je 14. aprila 2026 v Plečnikovi cerkvi v Bogojini potekala tiskovna konferenca. Sodelovali so dr. Andrej Lažeta, župnik Župnije Bogojina kot nosilec vpisane enote, Janja Bürmen iz TIC Moravske Toplice kot pobudnik vpisa, etnologinja Jelka Pšajd iz Pomurskega muzeja Murska Sobota kot strokovna podpora pri vpisu ter organist, župljan in predstavnik KUD Jožef Košič Bogojina.

na Jure Jurinič. Janja Bürmen je izpostavila, da je širše razvojno izhodišče destinacije Moravske Toplice, ki svojo identiteto gradi na trajnostnih načelih in je vključena v Zeleno shemo slovenskega turizma, pomemben okvir za pobudo vpisa. Ohranjanje kulturne dediščine je ena ključnih nalog destinacije, vpis v register pa ne pomeni zgolj priznanja, temveč tudi odgovornost skupnosti za njeno aktivno varovanje. Dr. Andrej Lažeta je poudaril sakralni pomen telovskih procesij, ki izhajajo iz srednjeveških praks in sodijo med najslovesnejše oblike javnega izražanja vere. Osrednji del procesije predstavljajo štiri postaje pri oltarjih na prostem, okrašenih z zelenjem in cvetjem ter simbolno usmerjenih na vse štiri strani neba. Pri vsakem oltarju se bere evangelij in moli za blagoslov ljudi, domov, polj in celotne skupnosti. Jelka Pšajd je predstavila strokovne vidike vpisa ter pomen dokumentiranja in varovanja nesnovne dediščine. Bogojinska telovska procesija sodi med podeželske procesije, kjer se slovesnemu sprevedu pridruži človekova pobožnost ter prošnja za blagoslov polja, vinogradov in vsega človeškega dela. Pri tem se prepletata versko obredje in ljudska tradicija s predkrščanskimi elementi o zaščitni moči blagoslovljenega zelenja in cvetja. Jure Jurinič pa je opozoril na pomembno vlogo cerkvenega petja in dediščino pesmi organista Ignacija Maučeca ter na pritrkavanje kot izrazito lokalno posebnost bogojinske procesije.

Jože Žerdin

VELIKONOČNI UTRINKI IZ ŽUPNIJE BOGOJINA

Bogojina je ena redkih župnij v Sloveniji, ki ohranja običaj blagoslova velikonočnega ognja. Ogenj so zakurili pred cerkvijo Gospodovega vnebohoda zgodaj zjutraj na veliko soboto, ob 7. uri pa ga je blagoslovil domači župnik dr. Andrej Lažeta. Foto: Jože Žerdin

Na tradicionalnem postnem oratorijskem dnevu v soboto pred cvetno nedeljo se je v župniji Bogojina zbralo kar 65 otrok. Foto: Jože Žerdin

Na cvetno nedeljo, 29. marca, so se verniki župnije Bogojina s pletenimi presmenca in šopki zelenja zbrali pri Pilu sv. Florijana pod cerkvijo Gospodovega vnebohoda. Posebno mesto so imeli veliki presmenca, ki jih doma sami spletejo vaščani Bogojine, Bukovnice, Filovcev, Ivancev in Strehovcev – običaj, ki se v župniji Bogojina ohranja že več kot 200 let. Foto: Jože Žerdin

Z Erasmus+ po vrtcih na Češkem, Danskem in Cipru

»Slabega vremena ni, so le slaba oblačila.«

V Vrtcih občine Moravske Toplice smo pravkar zaključili izvedbo mednarodnega projekta Erasmus+, v okviru katerega smo želeli v celoti izkoristiti naravno okolje kot prostor za igro, učenje in raziskovanje. Načrtovane aktivnosti smo prenesli iz igralnic v naravo. Skozi celotno izvedbo projekta smo podaljševali čas, ki ga otroci v vrtcu preživijo na prostem, eden od ciljev pa je bil tudi ozavestiti starše o pozitivnih učinkih bivanja v naravi. Zaposlene smo se udeležile treh obiskov vrtcev po Evropi – na Češkem, Danskem in Cipru. Češka: zunaj spijo pod nastreški, zadnji dan kar pod drevesi. V gozdnem vrtcu Lištička v Brnu preživijo na prostem vse dni v letu, notranjih prostorov se poslužujejo le ob res slabem vremenu. Otroci tudi spijo zunaj – vsak si vzame svojo podlogo za ležanje in spalno vrečo ter se udobno namesti pod nastreškom. Zadnji dan našega obiska so predšolski otroci spali celo pod drevesom. Notranji prostor za spanje uporabljajo samo od novembra do marca ali v primeru močnega dežja. Otroke spodbujajo k skrbi za domače živali, zato z njimi sobivata dve ovci, osem morskih prašičkov in dva panna čebel, strokovne delavke pa vsak dan s seboj pripeljejo tudi svoje pse – nekega dne so bili z nami kar trije. Zadnji dan smo nad odprtim ognjem v tipiju skuhalo bučno juho. Otroci so v pripravi jedi uživali; delavke so nam povedale, da je uporaba nožev pri njih nekaj povsem običajnega, saj se mora otrok z njim naučiti rokovati.

Danska: do gozda s primestnim vlakom, brez uvajanja in brez spanja

Drugi obisk je bil v vrtcu Gentoft Kommune Skovens Børn v Charlottenlundu, predmestju Kopenhagna. Čeprav je bil vrtec na obrobju mesta, so se štirikrat tedensko odpravili v gozd – z vlakom so se vsak dan peljali v pol ure oddaljen gozd, vmes pa z mestnega vlaka prestopili na primestnega. Najbolj nas je zanimalo, kje otroci spijo, glede na to, da večino dneva preživijo v gozdu. Že prvi dan smo ugotovile, da čeprav se lahko v vrtcu vključijo otroci, stari dve leti in deset mesecev, spanja v vrtcu ne prakticirajo več. Tudi uvajalnega obdobja, kot ga poznamo pri nas, nimajo. Zagovarjajo stališče, da mora otrok že na začetku vedeti, da starš ne hodi v vrtec. Najbolj smo bile presenečene nad tem, da tudi najmlajši otroci zelo spretno rokujejo z noži in ročno žago; tisti najbolj spretni so pred vstopom v šolo zmožni sami izrezljati in oblikovati žlico.

Ciper: vrtec brez stavbe, le s šotori in nadstreški

Najbolj poseben je bil vrtec na Cipru. Vrtec je bila velika parcela, na kateri je bilo več manjših šotorov in nadstreškov. Igrala so bila razporejena po parceli, na sredini pa je bila ograda s kokoškami. Stavbe vrtca ni bilo – za primer slabega vremena so imeli »bubble šotor«. Tukaj so otroci v vrtcu najmanj časa od vseh treh držav, ki smo jih obiskale. Ker se vodene dejavnosti začnejo komaj ob 10. uri, otroci v vrtec pridejo do te ure. Nekateri kosila v vrtcu niso imeli in so šli prej domov, kar nekaj jih je odšlo po kosilu, tako da je bila do 14. ure večina otrok že doma. Verjamemo, da nam je sodelovanje v projektu Erasmus+ prineslo veliko novega znanja, novih izkušenj in primerov dobrih praks iz tujine, ki jih bomo z veseljem vključili v delo z najmlajšimi.

Laura Železen Čontala, koordinatorica projekta

Sofinancira
Evropska unija

Deževni dan – dan za igro na prostem

Strokovne delavke Vrtcev občine Moravske Toplice smo se v preteklih mesecih udeležile sledenj na delovnem mestu v tujini (Češka, Danska, Ciper). Glavni cilj projekta Erasmus+ je bilo bivanje na prostem. Medtem ko smo se potepale po tujih vrtcih, smo ugotovile, da slabega vremena ni – so le slaba oblačila. Ker smo v okviru projekta privarčevali tudi nekaj denarja, smo ga lahko porabili za stvari, ki nam bodo prišle prav še veliiiiiko let. V sklopu tega smo ravno na deževni dan po enotah prejeli nove pelerine. Še dobro, da je ta dan deževalo, saj smo jih lahko takoj oblekli in ugotovili, da nam bodo odlično služile!

Zala Maček, vzgojiteljica

Meee, kako lepo smo se imeli!

V našem vrtcu v Filovcih se veselimo vsake priložnosti za nova doživetja, raziskovanje in učenje iz neposrednega okolja. Tokrat smo doživeli prav poseben dan, saj nas je dedek dveh naših otrok – bratov, ki obiskujeta vrtec – prijazno povabil na obisk. Povod za obisk je bil nadvse zanimiv: na njihovem domu so dobili male kozice, ki smo si jih z velikim navdušenjem ogledali. Otroci so jih opazovali, jih nežno pobožali in z radovednostjo spremljali njihovo igrivo poskakovanje. Na dvorišču smo videli tudi druge živali – goske, petelina Kikija in številne kokoši. Otroci so z zanimanjem opazovali njihovo vedenje in spoznavali značilnosti posameznih živali. Veliko veselja je prineslo tudi ograjeno igrišče, kjer so se otroci vozili z različnimi prevoznimi sredstvi. Smeh in dobra volja sta spremljala igro na zip lineu, v hiški s toboganom in na gugalnicah, kjer so otroci sproščeno uživali. Takšni obiski so za otroke izjemno dragoceni, saj jim omogočajo neposreden stik z naravo, živalmi in vsakdanjim življenjem zunaj vrtca. Ob tem razvijajo radovednost, spoštovanje do živih bitij ter krepijo socialne vezi. Iskreno se zahvaljujemo za prijazno povabilo in gostoljubje.

Monika Kuhar, vzgojiteljica – Skupina Sovice

Testna tura za seniorje po Prekmurju in Štajerski

V okviru projekta SAGE – Popotniki seniorji za trajnost in dediščino.

Med 24. in 26. marcem 2026 sta projektna partnerja TIC Moravske Toplice in avstrijska agencija Spirit of Regions organizirala tridnevno testno potovanje za seniorje po čezmejnem območju regij Thermen- & Vulkanland Steiermark in Prekmurje. Testna tura je potekala v okviru projekta SAGE – Popotniki seniorji za trajnost in dediščino, katerega cilj je vzpostaviti inovativno in trajnostno naravnano čezmejno turistično destinacijo za seniorje, ki bo temeljila na potrebah in željah starejših generacij ter ohranjanju naravne in kulturne dediščine.

Popotniki seniorji
za trajnost in
dediščino

Senior Traveller für
Nachhaltigkeit und
Kulturerbe

Prvi dan je bil namenjen odkrivanju kulture, umetnosti in tradicionalne obrti na avstrijski strani z obiskom gradu Kornberg, delavnico pletenja iz šibja v Steinzu bei Straden, ogledom Feldbacha in delavnico igranja akordnih citer v Klöchu. Drugi dan je skozi vulkansko pokrajino vodila pot s kolesarjenjem z e-kolesi čez Bad Gleichenberg in Kapfenstein ter do mineralnih vrelcev v Nuskovi, kjer so udeleženci degustirali mineralne vode, ob odprtem ognju v Panon Galeriji Vin pa so doživeli branje poezije in pokušino lokalnih dobrot. Zadnji, tretji dan je popeljal seniorje v srce Prekmurja – v rotundo v Selu, v Plečnikovo cerkev v Bogojini, v Lončarsko vas Filovci z delavnico izdelovanja totema iz gline ter h kosilu na Vinogradniški kmetiji Erniša in v Hiši gibanice. Svoje vtise so udeleženci beležili v posebej zasnovanem potovalnem dnevniku, njihove ocene in povratne informacije pa bodo ključne za oblikovanje novih, trajnostnih in navdihujočih čezmejnih doživetij za seniorje. V projektu SAGE poleg vodilnega partnerja BP Akademije sodelujejo tudi TIC Moravske Toplice, FH Joanneum, Spirit of Regions in Natur- & Kräuterdorf Irschen. Več o projektu: visitmoravsketoplice.com/Projekti/sage/

TIC Moravske Toplice

Projekt je v okviru Interreg programa Slovenija–Avstrija sofinanciran s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj. Trajanje projekta: 1. 9. 2024 – 31. 8. 2026.

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Kofinanciert von
der EUROPÄISCHEN UNION

Slovenija – Österreich

SAGE

Templjarji – Odmev vitezov: hologramsko doživetje v rotundi v Selu

Evropski preboj slovenske dediščine – projekt XRculture.

Med 32 prijavi iz devetih držav je projekt XRculture, ki ga podpira program Digital Europe, izbral le šest izstopajočih evropskih destinacij – med njimi tudi rotundo v Selu. Slovenija se tako ob bok destinacijam, kot so Sarajevo (BiH), rimsko mesto Augusta Bagiennorum (Italija) in trdnjava Kamianec-Podilskyi (Ukrajina), uvršča na zemljevid hibridnega turizma, ki združuje fizični obisk z magijo digitalnega pripovedovanja.

Novo doživetje vabi obiskovalce – predvsem družine in šolske skupine – da postanejo raziskovalci preteklosti. Skozi štiri templjarske izzive, ki jih zastavlja vitez Hugo iz Reda Svetlobe, čuvaj starodavne rotunde, se udeleženci podajo na pot opazovanja, iskanja in zabave. Igra razkriva zanimive podrobnosti o vitezh templjarjih, med drugim simboliko dveh vitezov na enem konju, ki ponazarja skromnost in prijateljstvo, ter zgodbo o skrivnostnem petku trinajstem. Tehnološka reši-

tev je zasnovana enostavno, brez drage opreme. Obiskovalci potrebujejo le pametni telefon ali namensko tablico in zložljivo hologramsko piramido. Po uspešno opravljenih nalogah se neposredno pred njihovimi očmi prikaže bleščeč 3D hologram rotunde, ki razkrije »odmev«, kar stavba varuje že od davnih časov. Doživetje traja od 30 do 45 minut in poteka v osrčju energetskega območja Goričkega, kar obisku doda posebno doživljajsko noto. XRculture je evropska iniciativa, ki z integracijo 3D digitalizacije in razširjene resničnosti bogati skupni evropski podatkovni prostor za kulturno dediščino. Cilj projekta je, da kulturni zakladi postanejo bolj osebni, interaktivni in privlačni za novo generacijo popotnikov, učencev in ustvarjalcev.

TIC Moravske Toplice

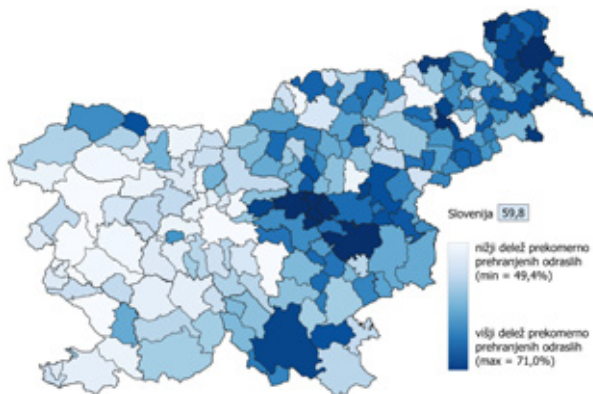
MORAVSKE TOPLICE

NEKAJ DEJSTEV O ZDRAVJU V OBČINI

Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 33,0 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 20,5.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil višji od slovenskega povprečja, za sladkorno bolezen prav tako.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 2,6 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 1,9.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 6,8 na 1000, v Sloveniji pa 6,0.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil nižji od slovenskega povprečja.

Slika 1: Prekomerna prehranjenost odraslih, 2024

Prikaz **Zdravje v občini 2026** je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem.

Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev.

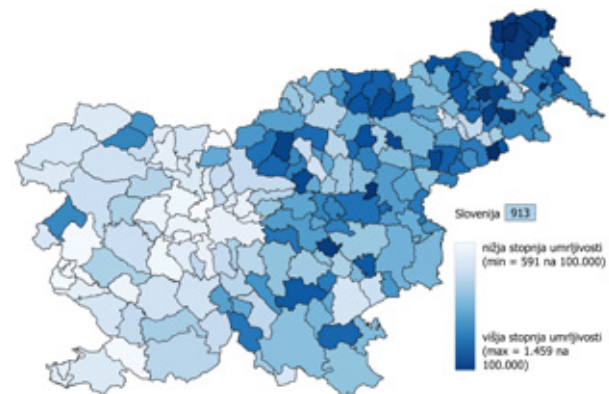
Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>.

- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 12 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 18.

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitness otrok je bil nižji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 0,7 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,0.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil višji od slovenskega povprečja.
- Odzivnost v Program Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 61,1 %, v Sloveniji pa 64,9.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je 69,1 %, v Sloveniji pa 72,5.

Slika 2: Umrljivost po stalnem bivališču na 100.000 prebivalcev - starostno standardizirana, povprečje 2020–24

Kazalniki zdravja v občini: Moravske Toplice

Prikazane so izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo. Graf kaže primerjavo kazalnikov na ravni občine z državnim povprečjem. Kazalniki so testirani na statistično značilnost. V majhnih občinah zaradi majhnega števila dogodkov lahko pričakujemo večja nihanja vrednosti kazalnikov med posameznimi leti. Definicije, dodatni podatki in grafični prikazi so dostopni na NIJZ spletni strani <http://obcine.nijz.si>.

● ▲ ▼ ■ Položaj občine glede na povprečje Slovenije (●) in glede na razpon vrednosti po občinah od najnižje do najvišje (■). Pri kazalnikih, kjer ni oznake, v opazovanem časovnem obdobju ni bilo pojava (*).

Barve in oblike oznak pomenijo: ▲ Zelena – občina je statistično značilno boljša od povprečja preostale Slovenije. ■ Modra – občina je statistično značilno različna od povprečja preostale Slovenije, zelenega gibanja kazalnika ni mogoče enoznačno določiti. ▼ Rdeča – občina je statistično značilno slabša od povprečja preostale Slovenije. ● Rumena – občina se statistično značilno ne razlikuje od povprečja preostale Slovenije. ○ Bela – vrednost izbranega kazalnika zaradi majhnosti opazovane populacije (majhnega števila primerov) ni zanesljiva.

Kazalnik	Občina	UE	Regija	SLO	Enota	Manj od povprečja	Več od povprečja
Dejavniki tveganja	K2.1 Telesni fitness otrok	49,1	45,8	45,7	49,4	indeks	
	K2.2 Prekomerna prehranjenost otrok	31,7	30,2	29,9	24,2	%	
	K2.5 Poškodovani v transportnih nezgodah	0,7	0,8	0,8	1,0	sss/1000	
	K2.6 Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji	17,2	11,8	11,5	8,2	%	
	K2.8 Umivanje zob	62,2	61,7	62,7	68,7	%	
	K2.9 Prekomerna prehranjenost odraslih	69,5	70,5	67,4	59,8	%	
	K2.10 Hrupno okolje	21,5	25,2	25,7	29,3	%	
	K2.11 Uporabniki marihuane	16,3	21,4	16,2	22,0	%	
Preventiva	K3.1 Odzivnost v Program Svit	61,1	63,8	63,4	64,9	%	
	K3.2 Presejanost v Programu Zora	69,1	69,5	69,9	72,5	%	
	K3.4 Presejanost v Programu DORA	78,7	78,1	77,8	77,9	%	
	K3.5 Precepljenost proti okužbam s HPV	68,1	52,0	52,3	46,3	%	
	K3.6 Precepljenost proti pnevmokokom	58,1	53,4	54,3	55,2	%	
	K3.7 Precepljenost proti OMR	88,4	90,1	88,2	86,9	%	
	K3.8 Precepljenost proti DTP-Hib-IPV-hepB	81,4	86,5	88,3	85,6	%	
	Zdravstveno stanje	K4.2 Bolniška odsotnost	33,0	30,7	30,4	20,5	dnevi
K4.3 Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)		0,4	0,4	0,3	0,4	sss/1000	
K4.4 Bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)		2,6	1,9	1,8	1,6	sss/1000	
K4.5 Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni		6,0	6,0	5,9	5,5	sss/100	
K4.6 Prejemniki zdravil zaradi poviš. krvnega tlaka		27,7	27,6	27,0	22,5	sss/100	
K4.7 Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi		14,1	14,0	13,8	12,1	sss/100	
K4.8 Srčna kap (35-74 let)		2,6	2,3	2,3	1,9	sss/1000	
K4.9 Možganska kap (35-84 let)		2,8	2,8	2,8	2,2	sss/1000	
K4.10 Novi primeri raka		658	605	577	577	sss/100.000	
K4.15 Novi primeri raka debelega črevesa in danke		102	64	66	59	sss/100.000	
K4.16 Novi primeri raka pljuč		55	71	66	71	sss/100.000	
K4.17 Novi primeri raka dojke		174	133	126	131	sss/100.000	
K4.11 Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)		6,8	6,7	6,0	6,0	sss/1000	
K4.12 Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj		15,7	16,7	15,9	14,5	sss/100	
K4.13 Pomoč na domu		0,8	1,3	1,2	1,8	%	
K4.14 Klopni meningoencefalitis	1,4	3,6	4,2	6,1	sss/100.000		
Umrljivost*	K5.1 Umrljivost po stalnem bivališču	957	1065	1052	913	sss/100.000	
	K5.2 Umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)	60	81	83	63	sss/100.000	
	K5.3 Umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)	136	146	149	141	sss/100.000	
	K5.6 Umrljivost zaradi pljučnega raka (0-74 let)	19	34	31	34	sss/100.000	
	K5.7 Umrljivost zaradi samomora	12	16	19	18	sss/100.000	

Legenda: / kazalnik na tej administrativni ravni ni smiselni; sss: starostno standardizirana stopnja na 100, 1.000 ali 100.000 prebivalcev, na slovensko populacijo 1.7.2014. *: spremenjen izračun po stalnem bivališču namesto po običajnem je pojasnjen v "Opisi kazalnikov" v dokumentu "Metodološka pojasnila" na spletni strani.

Pojasnilo h kazalnikom:

Dejavniki tveganja za zdravje: 2.1. leto 2024, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.2. leto 2024, otroci in mladostniki, stari 6-14 let; 2.5. povprečje 2020-2024; 2.6. povprečje 2020-2024; 2.8. leto 2024; 2.9. leto 2024; 2.10. leto 2024; 2.11. leto 2023; **Preventiva:** 3.1. leto 2024; 3.2. povprečje 1.7.2021 – 30.6.2024, ženske, stare 20-64 let; 3.4. 11.2024 – 31.10.2025, ženske, stare 50-69 let; 3.5. otroci, ki so bili v šolskem letu 2023/24 v 6. razredu OŠ (kohorta otrok rojenih od 1.1. do 31.12. 2012); 3.6. otroci, rojeni v 2022; 3.7. otroci, rojeni v 2022; 3.8. otroci, rojeni v 2022; **Zdravstveno stanje:** 4.2. leto 2024, zaposleni prebivalci; 4.3. povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 0-19 let; 4.4. povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, starejši od 15 let; 4.5. leto 2024; 4.6. leto 2024; 4.7. leto 2024; 4.8. povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 35-74 let; 4.9. povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 35-84 let; 4.10. povprečje 2018-2022, novo odkriti raki razen nemelanomskega; 4.11. povprečje 2020-2024, bolnišnične obravnave, stari 65 let in več; 4.12. leto 2024; 4.13. leto 2024, stari 65 let in več; 4.14. povprečje 2015-2024; 4.15. povprečje 2018-2022; 4.16. povprečje 2018-2022; 4.17. povprečje 2018-2022; **Umrljivost:** 5.1. povprečje 2020-2024; 5.2. povprečje 2020-2024, stari 0-74 let; 5.3. povprečje 2020-2024, stari 0-74 let; 5.6. povprečje 2020-2024, stari 0-74 let; 5.7. povprečje 2020-2024.

Virji podatkov: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Fakulteta za šport (UL), Register raka, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Čevabdžinica ERNIŠA: Suhi Vrh zadiši po Balkanu

Tam, kjer se Goričko začenja, se srečajo okusi južnega Balkana in topel duh prekmurskega doma.

Zunanost Čevabdžinice ERNIŠA na Suhem Vrh

Kdor se po vijugasti cesti povzpne na Suhi Vrh, bo ob hišni številki 131 kmalu zaznal nekaj mamljivega: vonj sveže pečenih čevapčičev, ki se vije med zidovi in hitro najde pot do srca. Tu je pod okriljem družine Erniša vrata odprla Čevabdžinica ERNIŠA – domača okrepčevalnica, ki v naše kraje prinaša pristne okuse južne Srbije in Makedonije, vse tja do Skopja in Beograda.

Za zgodbo stoji družina, ki ima na Suhem Vrhju že globoke korenine. Od leta 1998 na tem mestu bije tudi njihovo vinsko srce, zdaj pa se je koticu pridružila še okrepčevalnica, v kateri vsak gost postane del živahnega polja pogovorov, nasmehov in dragocenih trenutkov. Družina Erniša je v odprtje vložila veliko truda, srčnosti in spoštovanja do kulinarčne tradicije, ki izvira iz južnega Balkana.

V središču ponudbe so seveda čevapčiči – pravi balkanski klasik, ki ga pripravljajo doma, z ljubeznijo in skrbno oprečo. Ob njih pridejo na mizo sveže pripravljene priloge, ki še dodatno poudarijo pristnost okusa. »Pri nas boste vedno dobili hrano, ki tekne in gre naravnost v srce,« pravijo pri hiši, in temu duhu zvesto sledijo s prijaznimi cenami, domačim vzdušjem in preprosto gostoljubnostjo.

Za družino Erniša je ta prostor več kot le gostilna. Je zgodba o povezanosti, ljubezni do hrane in ohranjanju kulinarčne dediščine, ki izhaja iz družinskih korenin in tesnega sodelovanja z lokalnim okoljem. Je prostor, kjer se okusi Balkana srečajo z dušo Prekmurja, in kjer se iz vsakega obiska, kot upa družina, razvije prijetna navada.

Vabljeni torej vsi iz občine Moravske Toplice in širše okolice: pridite, okusite in postanite del njihove zgodbe.

Rok Šavel

Čevabdžinica Erniša podarja:

1x veliki čevapčići s prilogo (1. nagrada), 1x mali čevapčići s solato (2. nagrada) in 2x palačinke (3. nagrada). Vljudno naprošamo, da nam na dopisnici pošljete GESLO križanke, vaše IME in PRIIMEK ter NASLOV do 12. junija 2026 na naslov: Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice, s pripisom Nagradna križanka 206. Prijetno reševanje vam želimo!

											AVTOR: JANEZ DONŠA	MESNATA RASTLINA Z BODICAMI	POKRAJINA V KANADI	JESSICA MEIR	HRVAŠKI PEVEC KOVAČ	NEENAKOMERNO BITJE SRCA	LASTNIK KAVARNE				
											SIR IZ OSOLJENE SMETANE										
											NEKDANJA TOVARNA PLETENIN V RADOVLJICI										
											KLEMEN BAUER			SPJOJ Z NITJO							
														MARY ASTOR							
											TEMAČNOST, TEMINA										
											60 MINUT										
											PULJSKI AMFITEATER										MISTER AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (JOE)
	KRAJ V OBČINI PUCOVCI	OPAZOVALEC ZVEZD V OBSERVATORIJU	ZAMAKNENOST, EKSTAZA	NEKDANJI IRANSKI SAH PAHLAVI	IZPITJE NA DUŠEK	NAŠA IGRALKA (VESNA)	OLGA JEGOROVA	SLAVA, GLORIJA													KODA SIM KARTICE
																					IGRALEC MARVIN
SEIZMOGRAF																					OBCESTNI DREVORED VELEMESTO V KOLUMBIJI
OBREKOVALEC																					VZDEVEK FRANCETA BEVKA STARI DEL MARIBORA
MADŽAR-AMERIŠKA IGRALKA GABOR																					PREBIVALEC KANALA BELGIJSKO LETOVIŠČE
NEMŠKA POP PEVKA																					KRAJ PRI SARAJEVU PODROČJE OBLASTI IMAMA
UMETNOST (LAT.)																					INDIJANEC Z ANDOV
NEJC VIDMAR																					DISKUSIJA, RAZPRAVA
ANGLEŠKA GLASBENA SKUPINA																					ALUMINIJ
PRIPRAVA, KI SE VTAKNE V VTIČNICO																					MESTO V SPODNJI AVSTRIJI
ENO COLO DEBELA DESKA																					HITROST IZVAJANJA SKLADBE MESTO NA HAVAJIH
DRAMA-TURGINJA RATEJ																					HUMORIST FIZOLČEK
																					ČEBELJI IZDELEK
																					KRATKE MOŠKE KOPALKE
																					KALCIJ
																					IZDELOVALEC KLETK
																					NATRIJEV KARBONAT
																					ESAR - Bevkov vzdevek (Vano)
																					KIKA - avstrijska trgovina pohištva
																					AČIH - posnema glas pri kihanju

PRAVILNO GESLO NAGRADNE KRIŽANKE 205. ŠTEVILKE GLASILA LIPNICA: KERAMIKA. Med prispelimi pravilnimi rešitvami smo izžrebali naslednje nagrajence, ki jim DMconstruct podarja 30% popust na polaganje keramike: MITJA VUČKIČ, SELO 80A, 9207 PROSENJAKOVCI, FRANC FARTEK, MARTJANCI 107, 9221 MARTJANCI in ANTON BENKOVIČ, TOMŠIČEVA 50, 9000 MURSKA SOBOTA. Za prevzem nagrade pokličite: 070 277 440 (Davorin).

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

MAJ

Termini: vsak torek z začetkom 21. 4. 2026 (v večernih urah, odvisno od razmer za košnjo). Termini: 5.5., 12.5., 19.5., 26.5.2026. Lokacija: Selo 58 (pri rotundi)

DELAVNICA UČENJA KOŠNJE Z ROČNO KOSO

Praktična delavnica, kjer boste spoznali osnove tradicionalne košnje z ročno koso pod strokovnim vodstvom. Namenjena vsem generacijam – družinam, otrokom in starejšim, s poudarkom na naravi in tradiciji. Pevsko društvo Selo, Oskar Makari, 031 329 758, makari@siol.com

2. 5. 2026, 10.00-17.00, Kančevci

DAN ODPRTIH VRAT RAZSTAVE PREŽIVETI Z NETOPIRJI IN BEDENIČKE HIŠE ZNANJA

Organizator: Krajinski park Goričko
INFO: gregor.domanjko@goricko.info, 02 551 88 68, 031 340 399

8.5.-10.5.2026, občina Moravske Toplice

ŠPORT PRAZNUJE DAN EVROPE

Občinska športna zveza Moravske Toplice
Branko Recek, 041 389 905

9. 5. in 10. 5. 2026, Tešanovci ŠRC
INTERLIGA HOKEJ NA TRAVI
Mednarodni turnir v hokeju na travi za otroke
Organizator: HK Moravske Toplice
031 388 250

17. 5. 2026, 8.30 zbiranje, ob 9.00, start pred Vaškim domom Pordašinci

9. PORDAŠINSKI POHOD

Pohod poteka na Madžarsko, zato je obvezno imeti s seboj veljaven osebni dokument.
Prispevek: 10 evrov odrasli, otroci do 15. leta brezplačno.
Organizator: KTD Zvon Pordašinci
Info: Jožica Sapač, 041 225 382

23. 5. 2026, 17.00, Berkovci

90 LET PGD BERKOVCI – DUO DOMINIK & PETER

Organizator: PGD Berkovci
Dušan Ozvatič, 031 804 975

23. 05. 2026, Lovska kočica LD Mlajtinci
80. OBLETNICA LOVSKE DRUŽINE MLAJTINCI

Slavnostna prireditev ob 80. letnici obstoja lovske družine, kateri bo sledil družabni del s pogostitvijo in glasbo.
Organizator: LD Mlajtinci
Miran Horvat, 041 406 612

30. 5. 2026, 14.00 zbiranje, 17.00 veselica, Prosenjakovci

130 LET PGD PROSENJAKOVCI S SKUPINO AVANTURA

Organizator: PGD Prosenjakovci
Zvonko Špilak, 031 841 503

31. 5. 2026, 10.00, Selo, prizorišče poleg rotunde
22. MEDNARODNO TEKMOVANJE V KOŠNJI Z ROČNO KOSO

Doživite pravo tekmovalno vzdušje, ohranjanje dediščine in druženje ob pristnih podeželskih običajih.
Organizator: Pevsko društvo Selo
INFO: Oskar Makari, 031 329 758

JUNIJ

3.6.2026, Bogojina, župnijsko dvorišče

TO DELAJTE V MOJ SPOMIN - SLOVESNOST OB VPISU TELOVKSE PROCESIJE V REGISTER NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE IN OB 100. OBLETNICI GRADNJE CERKVE

Organizator: Župnija Bogojina

6. 6. 2026, 10.00-17.00, Kančevci

DAN ODPRTIH VRAT RAZSTAVE PREŽIVETI Z NETOPIRJI IN BEDENIČKE HIŠE ZNANJA

Organizator: Krajinski park Goričko
gregor.domanjko@goricko.info, T: 02 551 88 68, M: 031 340 399

6.6.2026, 17.00, ŠRC Martjanci

PREVZEM NOVEGA VOZILA PGD MARTJANCI IN VESELICA S SKUPINO PLAMEN

Organizator: PGD Martjanci
Rolando Zakšek, 041 795 225

7. 6. 2026, 9:00, Selo, TIC Selo pri rotundi

POHOD OD ROTUNDE NA VIDOV BREJG

Pot na relaciji Selo-Fokovci v dolžini 8 km. Startnina. Pohod šteje v izkaznici Pohodnik/Pohodnica po Goričkem

Organizator: Vidov brejg
INFO: TIC Moravske Toplice

9.6.2026, 10.00, Moravske Toplice

STROKOVNI POSVET: ŠPORT IN TURIZEM, TURIZEM IN ŠPORT: ŠPORTNO-TURISTIČNE PRIREDITVE

Organizatorji: OMT v sodelovanju z MGTŠ, OŠZ, TIC
Branko Recek, 041 389 905

12. 6. 2026, občina Moravske Toplice

POKAL OBČINE MORAVSKE TOPLICE - KMN

Občinska športna zveza Moravske Toplice
Branko Recek, 041 389 905

Od 18.6.2026, med četrtkih in nedeljah do konca avgusta, 18:00 - 21:00, v središču Moravskih Toplic

POLETNA TURISTIČNA TRŽNICA. DOBRO(TE) IZ POMURJA. ZA VSAKOGAR.

Organizator: TIC Moravske Toplice
www.moravske-toplice.com , 02 538 15 20

20.6. in 21.6.2026, Mlajtinci

GASILSKO TEKMOVANJE GASILSKE ZVEZE MORAVSKE TOPLICE

V soboto 20.6. 2026 bo tekmovalje za člane in članice s pričetkom ob 11. uri in bo po končanem tekmovalju zabava s plesom. V nedeljo bodo tekmovali mladi, pričetek tekmovanja bo ob 9.00 uri.

Kontakt za organizacijo tekmovanja: Štefan Cmor, 031 579 497

Kontakt za tehnično izvedbo in spremljevalni program: Branko Vogrinčič, 041 880 713

22.6.2026, 9.00, ŠRC Terme 3000

TENIŠKI TURNIR

Občinska športna zveza Moravske Toplice
Branko Recek, 041 389 905

27. 6. 2026, 18.00 proslava, 20.00 glasba, Sebeborci, pri gasilskem domu

130 LET PGD SEBEBORCI Z ANSAMBLOM AKTUAL

Organizator: PGD Sebeborci
Vojko Vučkvič, 041 328 233

28.6.2026, 10.00, M. Toplice - Terme 3000

31. KOLESARSKI MARATON PO OBČINI MORAVSKE TOPLICE

Občinska športna zveza Moravske Toplice
Branko Recek, 041 389 905

NAPOVEDUJEMO

JULIJ

4.7.2026, 12.00, Lončarovci

VAŠKE IGRE OBČINE MORAVSKE TOPLICE S SKUPINO PLAMEN

Organizatorja: Občina Moravske Toplice, KS Lončarovci

Tomaž Koltai, 051 246 040, tomaz.koltai@gmail

POLETJE V MORAVSKIH TOPLICAH

9.7. – 22.8.2026

Program dogodkov

JULIJ

- Četrtek, 9. julij – BURJANA & Band
- Sobota, 11. julij – PLUTZBAND
- Četrtek, 16. julij – PRAVI MOMENT
- Sobota, 18. julij – SANDI HORVAT SUNNY
- Četrtek, 23. julij – ANSAMBEL FEKONJA & FS KUD BELTINCI
- Sobota, 25. julij – EVA BOTO
- Četrtek, 30. julij – ABBAMia
- Sobota, 1. avgust – KLAPA ADRIA

AVGUST

- Četrtek, 6. avgust – BLUE PLANET
- Sobota, 8. avgust – U2 TRIBUTE BAND
- Četrtek, 13. avgust – ANSAMBEL OPOJ
- Sobota, 15. avgust – ANSAMBEL AKTUAL & FESTIVAL BUČ
- Četrtek, 20. avgust – SKUPINA ALIVE & FS KUD BOGOJINA
- Sobota, 22. avgust – PARNI VALJAR

TIC Moravske Toplice
INFO: 040 829 870